

Bůh dává růst

**Mons.
Josef Suchár,
neratovský
farář**

Adalbert

měsíčník královéhradecké diecéze
12/2024 / ročník XXXIV / 39 Kč

11 Lůžkový hospic pro Hradecko

12 Rozhovor se Zbigniewem Czendlikem

17 Radovesnický betlém

28 Vzpomínka na Mons. Karla Vrátu

Začala stavba Lůžkového hospice ve Stěžerách

Úvodní slovo ředitelky Diecézní charity HK Ing. Anny Maclové při slavnosti žehnání základního kamene.

Biskup Jan Vokál základní kámen požehnal.

Slavnost se uskutečnila 7. listopadu ...

... v místě stavby.

Pro Oblastní charitu Hradec Králové to byl velký den ...

... nyní ji jako investora čeká velký kus práce.

(Z obsahu

- 5 **rozhovor**
Dostal jsem dar otcovství
Mons. Josef Suchár
- 11 **aktualita**
Stavba Lůžkového hospice
pro Hradecko zahájena
- 12 **osobnosti diecéze**
Víra dává životu drive
Zbigniew Czendlik
- 17 **tradice**
Radovesnický betlém
- 20 **vzpomínka**
Vzpomínka
na Mons. Karla Vránu
- 24 **řádové komunity**
Každý máme od Boha poslání
Žofia Daniščáková
- 28 **kultura**
Výstava Piaristé v Litomyšli
- 29 **pastorace**
- 34 **Papežská misijní díla**
- 35 Charitní listy

Evidenční číslo: MK ČR E 10261.
Měsíčník. Vydává:
Biskupství královéhradecké,
Velké náměstí 35,
500 01 Hradec Králové.
Adresa redakce:
Tiskové oddělení, Velké nám. 35,
500 01 Hradec Králové,
tel.: 495 063 422,
e-mail: adalbert@bihk.cz
Šéfredaktor: Pavel J. Sršeň

Sazba: Ondřej Štulc
Tisk: Tiskárna Garamon s.r.o.,
Hradec Králové.

Cena: 39 Kč.
Roční předplatné: 429 Kč.
Bank. spoj.: Raiffeisenbank, a. s.,
Hradec Králové,
č. ú. 1016004393 / 5500,
variabilní symbol 551,
specifický symbol je evidenční číslo
čtenáře (viz adresní štítek).

ISSN 2570-7531

Adventní čekání – trýzeň nebo příležitost?

Klášteřní zkušenost

Nevím jak vy, ale já nerad nečinně čekám. Tento podzim se mi stalo, že jsem přijel do jednoho kláštera a tam jsem zjistil, že jsem si spletl čas a přijel víc jak o hodinu dříve, než bylo třeba. Po prvních rozpacích mne přepadla zlost na okolí – vždyť jsem si to poznamenal správně. Opravdu? A tak přešel hněv na mne samotného, a ten se změnil na pocit rezignace a smutku. Co jsem mohl doma stihnout, kdybych odjel později... Ale co naplat, situaci jsem přijal, vše potřebné jsem připravil a čím dál více ve mně převládalo vědomí, že se vlastně nic neděje. Čas využiji jinak.

Začal jsem psát tento text a přitom jsem pochopil, že Pán to tak chtěl a možná si i přál, abych se konečně zastavil a udělal si také více času na něho.

Lekce na přejezdu

Kdysi nám na exerciciích vyprávěl P. Benedikt Holota OFM, jak spěchal do nemocnice za jedním farníkem, ale jako naschvál těsně před ním spadly na přejezdu závory. A on musel dost dlouho čekat. Mezitím žádný vlak neprojel a najednou se závory zase zvedly. Otec přijel do nemocnice a bylo to právě včas, tak jak bylo třeba, přesně. Kdyby nespadly závory, přijel by předčasně, v nevhodnou situaci. Někdy nám prostě musí ujet autobus a my počkáme, abychom přišli v pravý čas. Tehdy poznáme, jak je někdy zdánlivě zbytečné čekání důležité. Bůh o tom ví a my můžeme být v klidu. Mluvíme ovšem o výjimkách, a ne o naší případné liknavosti, kdy nám vše ujede a my vždy přijdeme pozdě...

A jak v Bibli?

Mnohé biblické postavy by nám mohly vyprávět o dlouhém čekání a někdy jakoby marném čekání. Třeba Abraham se Sárrou čekali skoro celý život na naplnění příslibu o jejich synovi a dočkali se. Podobně Chana nebo Alžběta se nakonec přece jen staly maminkami skvělých synů. Jiný druh čekání ukazují Simeon a Anna, stařečkové, kteří po desetiletí pobývali v chrámě a očekávali Vykupitele. Stali se symbolem celého Izraele v čekání na spásu. Také se dočkali s tím, že Bůh si dal opravdu načas. Věřím, že je to tehdy, kdy to má být – je to jeho „kairos“, ten pravý čas, který zná jen On sám.

Počkej a pochopíš

V čekání nejde tolik o čas. Vždyť některá očekávání se naplní až v Božím království. A o co tedy jde? O naši připravenost a zralost. Když my jsme připraveni, když je to pro naši spásu, Bůh zasáhne. A tak kdykoliv se stane, že musíme čekat – někdy jen hodinu, jindy dlouhý čas, přijmeme v každém případě toto čekání jako určitý dar. Stane se příležitostí k zastavení, zamyšlení a získání nového pohledu a síly k rozhodnutí. Možná se konečně zase déle zadíváme na Pána...

A k tomu je Advent. Nemusíme sami vše zařídit a připravit. Můžeme se chystat i tím, že občas jen čekáme, modlíme se, vnímáme Boha. A s Ním nám nic neuteče. S Ním zvládneme i vše ostatní.

A tak teď konečně nechám psaní a půjdu využít ten darovaný čas na modlitbu a ztišení před Pánem...

Ke krásným svátkům vám ze srdce žehná

P. Jan Linhart)

Dostal jsem dar otcovství

Ve výroční den vzniku republiky obdrželi letos oba Řád Tomáše Garrigua Masaryka. První slovanský papež, sv. Jan Pavel II. (in memoriam), sehrál mimořádnou roli v období pádu komunistických režimů ve střední a východní Evropě. **Mons. Josef Suchár** stojí za Sdružením Neratov, které se kromě obnovy poutního místa věnuje pomoci lidem s postižením a znevýhodněným dětem. Napadlo mě v tu chvíli, že ti dva by si rozhodně měli co říct.

„Jan Pavel II. patří k mému životu neodmyslitelně,“ řekl mně Mons. Josef Suchár, když jsme se sešli u bronzového památníku papeže Jana Pavla II., odhaleného na nádvoří Nového Adalbertina 26. dubna 2003 jako připomínka jeho dubnové návštěvy města v roce 1997 a pokračoval: „Byl znamením naděje i pro nás, kteří jsme byli svěceni tajně. Církev jsme se snažili držet tím, v co jsme věřili, že je důležité. Ale bylo to v té skrytosti, to by kněží, kteří nesli tíhu toho viditelného znamení, nemohli. Byli uzavřeni do kostelů a jak vyšli ven, dostali přes prsty. A Jan Pavel II. byl světlym momentem. V něm přicházela naděje, že se to může zlomit, což se taky stalo. Takže on je pro mě symbolem svobody a otevřenosti. Největším zážitkem pro mě bylo první modlitební setkání v Assisi v říjnu 1986, kam papež pozval představitele různých světových náboženství. Když jsem viděl u společného stolu Indiány, zástupce všemožných duchovních směrů, to byl v té ještě totalitě tak nádherný závan svobody. Ne náhodou je tato forma mezináboženské vstřícnosti považována za výrazný fenomén, označovaný jako „duch Assisi“. Když jsme potom začali působit v Neratově a chystali oltář do kostela Panny Marie Nanebevzaté, prosil jsem biskupa Jana Vokála, protože do obětních stolů se vkládají ostatky svatých, zda by pro náš kostel nějaké neměl. „Mám taďy ostatky Jana Pavla II.“, odpověděl mně tenkrát. A tak je máme od té doby v Neratově uložené v oltáři ve skleněné tubě, máme k nim i certifikát

pravosti. A navíc, náš kostel je na česko-polských hranicích, což je krásná symbolika. Tak Jana Pavla II. prosím, aby nám pomohl se kamarádit, což on dělá. Kamarádíme se s Poláky a s polskými kněžími na druhé straně hranice, děláme společně projekty, z toho mám velikánskou radost.“

” Doba skryté církve byla těžká doba temna. Předpokládám ale, že svým způsobem to mohly být i roky radostné...

Ono je to tak vždycky. Jedním ze sloupů, kterými Církev žije, je čtvrtý – martýria, věrnost víře a život podle Ježíše Krista do prolití krve. Pořád se mně vrací, zvláště v těžkých chvílích, kdy mě někde něco skřípne, něco mi nejde, dotaz, který jsem dostal před svěcením. Můj světitel biskup Stanislav Krátký, když jsem před ním klečel, se mě zeptal: „Přijímáš kněžské svěcení, i když kvůli němu můžeš skončit pod nákladákem?“ Nepřipouštěl jsem si to. Byl jsem mladý, nadšený, šťastný, že moje cesta k služebnému kněžství se otevřela. Mně vůbec nevadilo, že to bylo skrytým způsobem, protože jsem byl obklopen úžasnými lidmi. A na oficiální záležitosti se v té době tolik nehledělo.

Podobné to bylo s mým studiem. Vždycky jsem dostal sdělení, kde mám večer být. Vyjeli jsme, nevěděl jsem kam, neznal jsem adresu, přijeli jsme do nějakého bytu nebo domku, neznal jsem ani jméno toho člověka. Základní pravidlo bylo:

žádná jména, žádná čísla, co nevíš, neprozradíš. Šlo se k podstatě, a ta byla to sdělení. A jestli to říká ten nebo onen, kolik má titulů, kolik napsal knížek, to jsem nikdy nevěděl. Občas jsem zjistil, když jsme dostali ke studiu nějaká témata, že je podepsaný pod spoustou knih, ale formality nebyly až tak důležité. To byl počátek mého služebného kněžství.

” Takže jednoduché to opravdu nebylo.

Ta doba hrozná byla, ale křesťanství se také dostalo do celého světa „díky“ pronásledování prvních stoupců Ježíše Krista. Nesklouzli na rovině Jeho triumfální moci a v propojení s Božím Duchem začali uvažovat o tom, co Ježíš učil, jak žil, a to trvalo dlouhou dobu, než máme první zápisky o tom. Apoštolové si museli zažít, že to nebylo obecně přijímané, ale tak došlo k té ryzosti. Uvědomili si, jak strašně důležitá je proměna. Ne nadarmo se říká, že krev mučedníků je setbou křesťanů. Tak i ona doba s sebou nesla nádherný důkaz Boží lásky a milosti. Vědomí, že i když lidi někdy dělají hrozně věci a jsou hrozní pacholci, On je stejně neopustí, ale pošle jim někoho, kdo jim pomůže unést život. Dá jim naději. Takže, nebojím se, i když se děje to nebo ono. Protože i tyto okamžiky otvírají mnohým lidem oči. Tišek (otec František Fráňa) říkal: „Dělej to, co nikdo nedělá!“ Tam, kde je lidí dost, jsi zbytečný, to zvládnou

Interiér neratovského chrámu

sami. Tam, kde není nikdo, tam je tvoje přítomnost důležitá. Není důležitý počet, ale ryzost.

77 Nesete si s sebou dodnes nějaké hluboké poznání?

Vždycky bude platit teze sv. Benedikta: hluboký duchovní život vede k velké hospodářské prosperitě, velká hospodářská prosperita rozměňuje duchovní život. A tak to vždycky v dějinách bylo. S tím roste i vděčnost, která se projevuje tak, že lidí vám věří, pomůžou. Společně je to s dary, které vám dají, aby vám umožnili činnost. Jak to vystoupá nahoru, lze předpokládat, že tam ne všichni jdou za ryzostí, ale za materiálním ziskem. Potom to jde zákonitě dolů, protože to není věrohodné. Tak je to všude. Důležité je pravdivé svědectví o tom, že tomu, co děláte, opravdu věříte. A zvláště pro dnešní dobu je, myslím, zapotřebí lidský rozměr. Jsem přesvědčený, že tady pořád ještě doznívá neblahé dědictví komunismu, kdy Církev uzavřela do kostelů a sebrala jí sloupy života. Evangelia, vzdělání, školy, diakonii – ať je to charita, nemocnice, sociální věci, humanitární aktivity. I 35 let po listopadu 1989, je to můj názor, cítím, že je to pořád vnímané jako volnočasová aktivita, ale ne jako základ bytí, abychom měli v tom kostele za co děkovat.

Klienti neratovských zařízení nabízejí návštěvníkům Neratova své výpěstky

Obávám se, že i pod díkůvzdáním Hospodinu mnohdy, bohužel, nic moc není. Nám kostelním lidem to může stačit, za námi je historický kontext, ze kterého jsme vyrůstali. Ale co ti, kteří se s tím nikdy nesetkali? Kterým to bylo upřeno a do kostela nechodili. Ti potřebují civilní rozměr, který by jim otevřel cestu k tomu, že začnou přemýšlet o tom, proč to ten člověk dělá, vždyť to nemá žádný ekonomický význam, vždyť je to totální propadák, z toho nikdy zisk nebude... Tak co za tím je? Aby našli obrovský zisk ve vnitřním rozměru života s Bohem. To je cesta, která mi přijde pravdivá.

77 Ve chvíli, kdy jsme si s Mons. Josefem Suchárem domlouvali naše setkání, seděl na bagru. Nijak mě to nepřekvapilo. Jeho náklonnost k těžké technice je všeobecně známá. On ovšem na tom bagru seděl i nedávno v České Vsi, v jedné z nejpostiženějších obcí na Jesenicku. Voda si tam během zářijových povodní vybrala krutou daň.

Když jsme tam přijeli nabídnout naši možnou pomoc, byla tam apokalypsa. Neuměl jsem si představit, že to bude někdy možné dát dohromady. Už samotný příjezd od Jeseníku. Rozbitá silnice, 20 metrů na jednu i na druhou stranu dva metry hluboké řečiště. Cesta zmizela. Všude obrovské hromady bláta a všeho, co tam řeka přinesla.

Připomnělo mně to červencovou povodeň v roce 1998 u nás v Kounově. Řeka tam je dravá podobně jako Bělá v České Vsi. A při velké vodě nese spoustu kamení, takže to vyoralo neuvěřitelný kus země. Strašně. Jen jsem lupal po dechu. Domluvili jsme se, že mohu přijet s malým 4,5 tunovým bagrem. K tomu jsme nabídli dempr, což je taková velká lžice na čtyřech kolech, která se může pohybovat v terénu, a potom manipulátor, který má desetimetrové rameno, s ním lze nakládat, vykládat. Byli tam už vojáci a hasiči s jejich těžkou technikou. Ti měli za úkol zprovoznit totálně rozmlácený hlavní tah, aby bylo možné pokračovat dál. Česká Ves je závislá na plynu, jeho rozvody byly vytrhané. Stejně to bylo s vodou, elektrinou. Všechno pryč, všude kolem roztrhané kabely, připomínalo to snímky z rozbombardované Ukrajiny. Domky, které byly dál, to nezasáhlo, ale ta páteřní silnice to dostala se vším všudy. Poslali jsme tam techniku, kamarádi ji tam dovezli na nákladáčích s tím, že v pondělí začneme, domlouvali jsme to ve čtvrtek. Ráno jsme vyjeli. Pršelo, já po covidu. Jeli jsme tři. Já jediný jezdím na bagru, další dva se střídali na dempru a manipulátoru. Když jsme tam po dvou hodinách cesty dojeli, přestalo pršet. Sednul jsem si do bagru, pustil topení a celý den jsem nemusel mluvit. Za dva dny jsem měl průdušky čisté. Pak kluci proflákli, že jsem farář. Farář? Začali za mnou chodit:

Prezident Petr Pavel ocenil neratovské dílo

„Vy jste fakt farář? To jsou fakt vaše stroje?“ To už jsem musel začít mluvit.

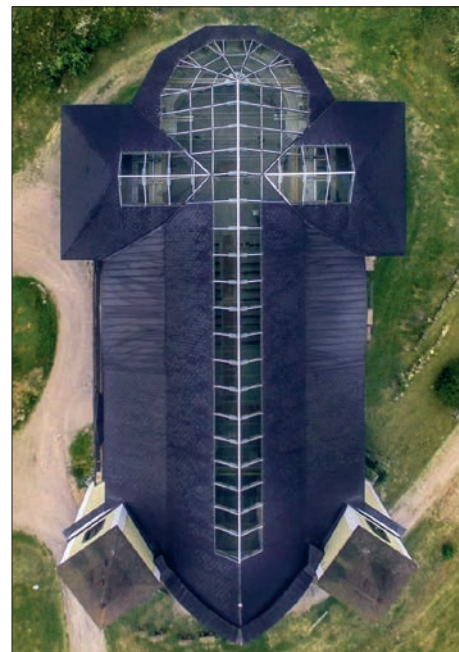
Majitel domu, u kterého jsme pomáhali, zrovna slavil 71. narozeniny. Při povodni měl v baráku metr a půl vody. Když jsme k němu přišli, měl v sadu za domem obrovskou hromadu bláta. Stejně dopadla i velická zahrada: „Tady jsme měli brambory, tady záhony, mrkev, cibule, tady byl skleník“, ukazoval nám. Teď byl všude metr bahna, které bylo potřeba vybrat. Hasiči a vojáci měli těžkou, ale velkou techniku, dostat se do zahrad, pod stromy do sadů, to oni nemohli. Bagry se to tam jen hemžilo, ale byly dvacetitunové. Proto jsme dělali takovou jemnější práci. Navíc, můj bagr je na pásech, neboří se. Když jsme po měsíci končili, tak už tam ty malé bagry měli v každém druhém baráku.

Česká Ves je pro mě symbolem velké naděje. Člověk si uvědomí, že lidská nezdolnost dokáže i to, co zpočátku vypadá nemožně. Po měsíci našeho pobytu tam byla páteří silnice, byť provizorně, opravená. Zmizela přes 20 metrů dlouhá a 5, možná 6 metrů vysoká hromada toho, co zbylo ze života lidí. Jsou tam ještě mraky práce, ale odjížděli jsme s nadějí, že mají tu sílu a že se s tím poperou. Mnohé to potkalo po několikáté. Všecko je pryč, mají už své roky. V baráku pořád vlhko, všechno vyhodili, úrodu ze sklepa i z mrazáků. Dobře vědí,

že jejich děti, pro které postavili ty baráky, tam nepůjdou. Domy jsou navíc neprodejné. Co má vlastně cenu?

Co ti nešťastní lidé tam?

Říkala mi jedna paní: „Manžel na mě 14 dnů nepromluvil, na nikoho.“ Komunikovat začal až během našeho pobytu. I když se zbavíte hromad bláta, pořád to cítíte. Je to jako když vypustíte rybník. Chvála Pánu bylo dost slunných dní. Takové Boží pohlázení, že jsme tam mohli vyčistit zahrady a sady za těmi domy. Dřevníky, kapitola sama pro sebe. Plynová kamna pryč, zbývá kotel na dřevo. Ale to bylo do metru a půl ve vodě a v bahně. Je třeba to mokré dřevo kus po kusu vytáhnout, očistit, aby aspoň trochu prošlo, zima je na krku. Když tam přišli brigádníci, už se nezachraňovaly životy. Lidí potřebovali vystěhovat dřevník a dřevo v něm složené očistit od bláta. Ve vedlejší ulici je kostel sv. Josefa Dělníka, ten byl taky vytopený a pak se z něj stal sklad humanitární pomoci. Jezdili jsme kolem, ale nebyl čas tam zajít. Až poslední den, když jsme odjížděli z České Vsi, jsem si řekl, že se tam zastavíme. Jenže ouha, kostel byl zavřený. Logicky, když tam byla složená humanitární pomoc. Takže se tam budu muset podívat někdy jindy. Ale hrozně mě potěšila fara, je hned vedle kostela a je v ní ordinace dětského

Neratovský kostel z ptačí perspektivy

lékaře. Geniální, co můžete udělat pro to, aby vám tam chodili lidé, maminky s dětmi, můžete je oslovit, něco pro ně udělat, to je naprosto úžasný nápad, to se mi líbí.

Česká Ves je pro mě spojená s takovým trochu zvláštním způsobem pastorače. Tamní lidé mně časem svěřili, že taky do kostela občas zajdou. Ale v Církvi se jim tohle nezdá, tomu zase nerozumí. A co vy říkáte na to či ono. Kdybych mezi ně přišel jako kněz, nevyhodí mě, ale budou to brát jako pomoc psychologa nebo krizovou intervenci, a tím skončí. Ale pokud jste s nimi v té bolesti, v tom jejich trápení, a můžete jim aspoň trochu pomoci, je to docela jiná situace. Když jsme odjížděli, zahrada toho pána byla ve stavu, že tam mohl alespoň zasít trávu, protože pět let tam kvůli kontaminaci nemůže mít nic jiného. To je evangelium. Stejně jako jejich návštěva v kostele proměněném ve sklad humanitární pomoci. Mnozí tam možná zavítali poprvé. To mně přijde, že i tu bolest, tu lidskou tragédii, může Bůh využít k tomu, aby nás posunul o kousek dopředu. A jestliže Ho uslyšíte a reagujete na hlas, který vám řekne, tam bys mohl jet a dělat, co umíte, tak se dějí zázraky.

Je příznačné, že kostel v České Vsi je zasvěcený sv. Josefu Dělníkovi, tohle patrocínium je vám asi souzeno. Nese ho i kostel v indickém Mansapuru,

Adventní věnce neratovských klientů si můžete nyní v Neratově zakoupit

v diecézi Belgaum. Má taky prosklenou střechu a je v něm socha Neratovské madony.

Postava sv. Josefa Dělníka je pro mě pořád hodně nedocenenou postavou. I církevní tradice leckdy dost úzkostlivě dbá na literu biblických textů. Mnohdy si nejsme schopni připustit, že to jsou příběhy vyprávěné proto, aby se nám otevřela mysl k tomu nejpodstatnějšímu, ke starosti Boha o člověka. Třeba ten nádherný příběh o příchodu Boha na tento svět. Boží láska nemá hranic. On neudělal kolem sebe oázu věrných, ale šel do toho lidského srabu s tím, že se stane člověkem. Odkazují na Deus caritas est (česky Bůh je láska), první encykliku papeže Benedikta XVI. z ledna 2006, která se zabývá tématem křesťanské lásky.

V tom příběhu vstupuje do lidských dějin láska. Ta opravdová, která se dává, která v sobě nese i punc obětí. Příběh Josefa a Marie. Oproti tomu je příběh Romea a Julie jen slabý odvar. Jak ji musel milovat, když ona čeká dítě a on je ochoten vzít tu pohanu na sebe. Byli spolu zasnoubeni, ona z rodu Davidova, on tesař z Nazaretu. Jedni říkají, aby ji vyhodil, dal jí do ruky rozlukový list. Druzí to berou tak, že s ní počal dítě a pak ji vyhodil. Ale Josef to na sebe vzal s tím, aby jí dal svobodu. A přitom měl právo, víceméně

povinnost, jako muž spravedlivý, vydat ji veleradě k ukamenování nebo jí sám podříznout hrdlo, tak to tenkrát chodilo. On se rozhodl dát jí svobodu, aby mohla jít za tím, s kým čeká to dítě. Bolest, všechno je ochoten vzít na sebe, a potom ten sen, ve kterém anděl říká, aby se nebál vzít si za manželku Marii i s tím dítětem.

Opavdu silné svědectví!

To dítě je to znamení spásy, to je to Boží vykoupění. Starej se o něj, dej mu své jméno, ty budeš jeho otcem, protože on je spásou všech a Josef uvěřil. Tak začíná příběh Boží lásky mezi námi, Boží slovo se stává tělem, které rozbíjí představy o nadvládě zákona, to je takové hodně rebelantské. Já to trochu čtu tak, že kdo chce následovat Krista, musí být svým způsobem rebelantský vůči přebujelým pravidlům a zákonům s tím, že by se mělo jít k podstatě. A ta je někde uvnitř, ale nepopírá zákonné normy. V Pravidlech silničního provozu jsou značky orientační a značky příkazové, ale je na mně, na mém rozhodnutí, jak vyhodnotím situaci. Samozřejmě, musím si nést následky a taky si musím být jistý, že to, co dělám, má takovou váhu, že jsem ochoten přestoupit daná pravidla. Jako Ježíš přestoupil pravidla, když se dotknul malomocného, aby ho uzdravil. Tak nějak čtu příběhy Evangelia, a tak mně to dává smysl ve způsobu práce, kterou dělám.

Klienti se uplatní při každé práci

Protože věřím, že Bůh je milující, laskavý a osvobozující, nekonečně. Jsme třeba navyklí na nějaký způsob, ale On je nekonečný. Člověk zůstává pořád plný údivu, že On vždycky cestu má, i když já ji třeba nevidím. Je pro mě zahalená různými klišé, nebo vede po zaběhnutých kolejkách, a já ji nevidím. Proto je tak důležité, aby měl člověk možnost ji uvidět.

Opavdu silné svědectví!

Neratov je místo naplněné Boží milostí. V porevolučním nadšení to vypadalo, že všechno půjde a všechno můžeme. Mons. Josef Suchár v té době psával za své jméno ŠFN. Šílený farář neratovský. Ještě ve vás žije?

Já doufám, že ano. Jsem vděčný za to, že můžu být v Neratově a realizovat tam své vidění kněžství, že mohu být součástí toho společenství. Jako jejich duchovní učitel a duchovní otec. Na rozdíl od mnoha jiných kněží jsem dar otcovství dostal, protože jsem tam od začátku, je to moje rodina. Můžu být součástí lidského, všedního života. Bůh mně dal jako velký dar i to, že jsem se vyučil elektrikářem a pracoval léta ve fabrice. Kolem sebe jsem měl lidi, kteří mě naučili zamilovat si tvůrčí práci. Teď ji můžu dělat pro naše společenství, můžu tam jezdit s technikou, něco pro ně dělat a zároveň můžu být duchovní a kněz. Neratovský kostel tím, jak ho vracíme lidem, všem lidem,

Ⓛ Fyzická práce klientům sdružení prospívá

aby byl i jejich, nejen farnosti, propojuje svět duchovní, nebo kostelní, se světem za jeho zdmi, ten obyčejný, lidský. Aby se to prolínalo s Boží starostlivostí, kterou člověk může vidět, vnímat, cítit.

Když přijdete do našeho kostela Panny Marie Nanebevzaté, je to spojené s takovým maminkovským pohlazením svatyně, kde se projevuje Boží něha skrze Mariinu přítomnost, propojená se syrovostí podstaty života. Respektujeme bolest, tvrdost, bídu a nedokonalost všeho a necháváme do toho proudit nebe. Boží přítomnost, která z unaveného, do země hledícího člověka, najednou udělá člověka rovného, který hledí do nebe, protože je to krásné.

Záleží na lidech, kteří přijdou, jestli se třeba nechají pokřtít. I když, upřímně řečeno, o to mně zase tak moc nejde. Můj tatínek říkával: „Člověk musí mít vždycky čím hosta uctít“. Když někoho zveme do Neratova, je to s vědomím, že nám Pán Bůh dal do vínku krásný kostel, nádherný kout přírody, že je u nás hezky. Kostel je otevřený ve dne v noci, stejně tak náš obchod. Na našich pozemcích nenajdete nápis Soukromý pozemek, vstup zakázán. My máme na cedulích Soukromý pozemek, vítejte. Proto je také naše počínání postavené na Sdružení Neratov, abychom bourali bariéry předsudků. Jsem členem rady sdružení. Snažíme se

Ⓛ O exkurze v neratovském pivovaru je zájem

křesťanský model a naši víru vložit do činnosti, na které se shodneme s ostatními. Pomáhat potřebným a dělat radost lidem. Moji ministranti, kluci s Downovým syndromem, dělají každou mši svatou nádhernou svou přítomností. Přináší radost, to je velká síla, tu bych přál všem lidem, proudí z nich obrovská energie. Kluci vás budou pořád zdravít, v hospodě vám přinesou jídlo, nebo se budou pořád někde motat. Naše střediska jsou stavěná pro ně, aby tam mohli zažít to, co do toho kraje vložil Bůh. To je to zaseté semínko dobra, Bůh dává růst.

” A lidé, kteří do Neratova přicházejí?

Ⓛ Mons. Josef Suchár byl dříve i prezidentem Diecézní charity HK

Snažím se realizovat výzvu papeže Františka, abychom vyšli z kostelů a byli cítit ovcemi. I když jsem spíš cítit naftou a olejem, šťastný, že můžu. Tím chci říct, že to je model, který můžeme dělat v Neratově, protože jsme poutní místo. Podstatné je hledání otevřenosti a sdílení se s nekostelními lidmi. Pokud po nich chceme peníze na opravu kostela a pak je tam nepustíme, to mi přijde sobecké. Nedivme se potom, že nemají zájem. Tomu, co tam děláme, nerozumějí, tak proč by se na tom měli podílet. Je to spojené s tím, abychom dokázali připustit, že Bůh, kterému chodíme děkovat do kostela, je stejný jako ten venku. Jestliže Hospodin nechává vycházet své slunce na lidi, ať jsou hodní nebo nehodní, a svůj déšť sesílá spravedlivým i nespravedlivým, tak bychom je měli pustit i do kostela a tolerovat jim, že se tam úplně neumějí chovat, neznají rituál. Možná bychom z některých procesů úcty, které máme zažité, mohli trochu ustoupit. Ano, liberalizace. Buď budu mít v kostele pár lidí na kolenou, nebo bude plný lidí, kteří budou stát, a potom si půjdou koupit naše neratovské pivo, aby ho někomu přivezli. Pozvou k nám známé, budou se sdílet. Dostal jsem dar, že tam můžu být a být součástí lidského, všedního života.

HOSPIC PRO HRADECKO S ODLEHČOVACÍ SLUŽBOU

- 12 lůžek hospicové péče
- 8 lůžek odlehčovací služby
- Ambulance paliativní péče
- Domácí hospicová péče
- Poradna hospicové péče
- provoz 24/7

QR Platba

Na projekt můžete přispět
v rámci veřejné sbírky
na účet:

255 515 348/0300,

VS: 555

Děkujeme za podporu.

hlavní vstup

sesterna

ambulance

pokoj

Stavba Lůžkového hospice pro Hradecko zahájena

Slavnostním požehnáním a poklepáním základního kamene byla ve čtvrtek 7. 11. 2024 zahájena stavba Lůžkového hospice pro Hradecko s odlehčovací službou ve Stěžerách. Základní kámen hospice požehnal biskup Jan Vokál za účasti zástupců kraje, biskupství, města Hradec Králové, obce, charity a dalších institucí a organizací. Jeho výstavbu realizuje Oblastní charita Hradec Králové, která poskytuje v regionu také domácí hospicovou péči. Královéhradecký kraj tak bude mít druhý lůžkový hospic vedle Hospice Anežky České v Červeném Kostelci, který byl prvním zařízením svého druhu v ČR.

„Jsem moc ráda, že se po osmi letech příprav a úsilí podařilo zahájit stavbu lůžkového hospice tady ve Stěžerách. Děkuji všem, kteří se na tom podíleli. Přeji hospici, aby se stal důstojným domovem útěchy a milosrdenství pro těžce nemocné a umírající i jejich blízké,“ uvedla Anna Maclová, ředitelka Diecézní charity Hradec Králové.

Lůžkový hospic pro Hradecko bude mít kapacitu 20 lůžek, z toho 12 lůžek hospicové péče a 8 lůžek odlehčovací služby. V prostorách hospice bude také ambulance, poradna, zázemí pro domácí hospicovou péči a sklad zdravotních pomůcek. Pozemek daroval Královéhradecký kraj, předpokládané dokončení stavby je v prosinci 2025 a zahájení provozu na jaře 2026.

Projekt stavby hospice ve Stěžerách finančně podpořili MPSV ČR z Národního plánu obnovy, Královéhradecký kraj, město Hradec Králové, Biskupství královéhradecké a také dárci při benefičních a sbírkových akcích. Náklady na výstavbu jsou však nejméně 180 mil. korun, a tak Charita připravuje kampaň Hospic pro Hradecko u příležitosti 800. výročí založení města Hradec Králové v příštím roce.

Výstavbu Lůžkového hospice s odlehčovací službou ve Stěžerách můžete podpořit darem na sbírkový účet číslo **255 515 348/ 0300, VS 555**. Děkujeme vám! Více na www.charitahk.cz.

⚔ Základní kámen Lůžkového hospice pro Hradecko symbolicky poklepali a jeho výstavbu slavnostně odstartovali biskup Jan Vokál, senátor Martin Červíček, poslanec Matěj Ondřej Havel, hejtman Petr Koleta, náměstkyně primátorky Ilona Dvořáková, starostka obce Stěžerů Dagmar Smetiprachová, ředitelka hradecké Diecézní charity Anna Maclová, ředitel Oblastní charity Hradec Králové Vojtěch Šustek a další významné osobnosti. Autor foto: Petr Macl. Další fotografie na 2. straně obálky Adalberta

⚔ Knižní tipy

Nakladatelství Kazda

Nové sady 988/2, 602 00 Brno
objednavky@knihykazda.cz
tel. 725 518 237, www.knihykazda.cz

Wolfgang Schreil

Kuna jménem Lotta

Mládě kuny skalní mělo obrovské štěstí: poté, co se opuštěné ocitlo na silnici, ho zachránil Wolfgang Schreil, známý také jako Zaříkávač zvířat. Zkušený průvodce přírodou se tak dozvěděl o kunách věci, o kterých dříve existovaly jen domněnky. Autor v této knize sdílí se čtenáři velmi osobní příběh o bezpodmínečné lásce a nespoutané vzájemné důvěře, jež dokazuje, že přátelství mezi člověkem a zvířetem nezná hranic. 240 str., 359 Kč

Peter Wohlleben

Jak funguje les?

Představte si svět, kde lesy nejsou nemocné, vyprahlé a bez života. Právě teď stojíme na křižovatce, kde naše rozhodnutí může znamenat rozdíl mezi zeleným rájem a mrtvým tichem. A právě o tom je tato kniha. Výzva k hlubokému zamyšlení, jak můžeme zachránit něco mnohem důležitějšího než jen pár stromů. 384 str., 719 Kč

Víra dává životu drive

Psal se rok 1992. Z hornoslezského města Chořova se do Náchoda stěhoval mladý kněz **Zbigniew Jan Czendlik**. S tamními farníky prožil první tři roky po vysvěcení. V Náchodě se dlouho neohrál. Už o rok později se jeho osudem stal Lanškroun. Letos tam bude slavit už dvaatřicáté Vánoce. Když se přiblíží začátek Adventu, kraj ztichne a čas zpomalí svůj krok. Zbigniew Czendlik vzpomíná na čas po sv. Ondřejovi bez nostalgie.

Začátek Adventu? Pro mě to jsou zabijačky. Když se vracím do svého dětství, byl to čas, kdy už jsme my děti nemusely sbírat brambory, pomáhat při mlácení obilí, dupat seno. Zabílo se prasátko, na to jsme se pochopitelně dívat nemohly, ale pak už jsme asistovaly. Mám z té doby i ne úplně příjemný zážitek. To už jsem byl starší a dostal jsem za úkol míchat škvařící se sádlo. Málem jsem u toho omdlel, jak jsem nasával tu mastnotu. Proto chápu, že řezníci si při práci dávají panáčky, oni to splachují. Já jsem to jako dítě splachovat nemohl, tak se mi z toho udělalo špatně. A potom ty zabijačkové dobroty – tlačěnka, jitničky, ovar. A další důležitý bod: v udirně, kterou jsme měli, visely celé kýty, děda udil a vždycky si tam vzal flaštičku a než doudil, tak se přioпил. Občas to spálil, ale babička většinou přišla včas a kýtu zachránila. Pak se to pověsilo do sýpky s obilím, kde ty kýty visely a schly, a my děti jsme tam chodily s nožem odkrajovaly si šunčičku. Takže s tím mám spojený advent.

” K času předvánočnímu patří roráty (z latinského rorate „rosu dejte“), které jsou typickou podobou ranní mariánské mše v době adventní. Mimochodem, české liturgické zpěvy, které rorátní mši doprovázejí, nemají v evropské kultuře obdobu.

Jako ministrant jsem musel brzo vstávat. Do kostela jsem chodil s lucerničkou, to

◀ P. Zbigniew Jan Czendlik

bylo krásné očekávání. Ministroval jsem tak nějak samozřejmě. Jsem kluk z vesnice, pro moje rodiče byla na prvním místě práce, na druhém práce a na třetím zase práce. To, co mě život na hospodářství naučil, bylo, že o některých věcech se nediskutovalo. Když bylo příznivé počasí, bylo potřeba sklízet seno nebo mlátit obilí. Denně se muselo poklidit dobytek, o tom se prostě nediskutovalo. Stejně tak já jsem neřešil svoje ministrování. To bylo tak automatické, že o možnosti neministrovat jsem vůbec neuvažoval. To až když jsem po skončení základní školy šel na gymnázium do 10 km vzdáleného Těšína, a symbolicky se začal vzdalovat od domova, myslel jsem si, že to bude i od

toho, co mě v dětství „spoutávalo“. Nejen od té práce na poli, ale třeba i od ministrování. Ale moc se mi to nepovedlo, takže jsem ministroval dál a byla to určitá samozřejmost.

” Možná právě ministrování v místním kostele, mimochodem Zbigniew se narodil v Brennė, ale vyrůstal v obci Dėbowiec na polské straně těšínského Slezska, ho nasměrovalo ke studiu teologie, které absolvoval v Katovicích a Varšavě.

Když jsem byl v roce 1989 vysvěcen na kněze, mým prvním působištěm se stalo slezské město Chořov. Ještě před rozdělením Československa mě ale polská církev poslala k vám. Po konci totality tady scházeli kněží a já jsem byl jeden z prvních, co přišli „na výpomoc“.

Mám dva bratry a sestru, já jsem nejstarší. Knězem jsem se stal jako jediný. Ale nebylo to tak, že by si to rodiče přáli. Měl jsem skvělého strejdu, který mě podporoval, abych mohl vůbec jít na gymnázium. Rodiče byli přesvědčeni, že mně ta škola do života nic nepřinese, že mě nic nenaučí. On mě podporoval, říkal, že když mně učení jde, měl bych na to gymnázium jít. A po maturitě jsem dal přihlášku do semináře, protože jsem „dítě Jana Pavla II.“ Byl jsem v osmé třídě na základce, když byl zvolen papežem. V červnu 1979, když jel na první návštěvu do rodného Polska, byla to taková událost, že moji

◀ Jako host diecézního setkání seniorů

◀ S biskupem Janem Vokálem při biřmování v Lanškrouně

rodiče si koupili ruský televizor 1714D, aby papeže viděli v barvách. I když Svätý otec je celý bílý. Ale je to svým způsobem symbolické. Myslím, že to byla doba, kdy jsme začali vnímat svět v barvách. To, že se Karol Wojtyła stal papežem, oživilo náš život. Lidé zvedli hlavy, najednou jsme se stali odvážnější, do našich životů pronikla určitá naděje. Naděje, že se něco změní, že bude něco jinak.

Pokračovalo to změnami na konci 80. let, kdy jsme začali vnímat svět zase v jiných barvách. Lanškroun, to jsou Sudety, to pohraniční město bylo celé šedé. I lidi v kostele jako by byli takoví šediví. A během pár let ta města rozkvetla, změnila se v barevná, krásná městečka. To je také důkaz toho, že jsme najednou začali žít barevný život.

Letos jsme si připomínali už 35. výročí listopadu 1989, kdy Češi znovu získali svobodu se veřejně projevat. Myslím, že svoboda je největším darem, který jsme od Boha získali. Evangelium sice označuje za největší dar lásku, ale svoboda podle mě tvoří půdu, ze které láska vyrůstá. Mladí lidé jsou na svobodu obzvláště citliví, a proto mi přijde nutné, abychom jim ji nechali. Někteří kněží lidem vnucují svůj pohled na svět, svůj model zbožnosti a já se snažím to nedělat. Nesvoboda totiž charakterizuje sekty. Každý věřící by měl jít svou vlastní cestou a dát především na to, co mu říká jeho srdce.

” Vánoce, abychom se vrátili k tématu, jsou v našich očích především rodným svátkem. Patří k nim koleda, betlém, vánoční stromeček a cukroví, samozřejmě dárky, které podle české tradice nosí Ježíšek. Ačkoliv jsou vnímány především jako svátky pokoje, přesto k nim patří určitá netrpělivost a mírná nervozita.

Když jsem byl malý kluk, nebyvaly přípravy na Vánoce tak hektické jako teď. Hektické to bylo na Štědrý den. Moji rodiče, kteří se nepohádali, jak byl rok dlouhý, tak na Štědrý den určitě. Chtěli mít totiž na svatvečer všechno dokonalé. My děti jsme do té přípravy zapojené nebyly, naopak, měly jsme se stáhnout a nepřekážet. To bylo zásadní – nepřekážet. To mně možná zůstalo dodnes, ať už jsem v jakémkoliv prostředí, snažím se, abych hlavně nepřekážel. Pro maminku to bylo náročné, protože musela připravit 12 jídel, která symbolizují 12 apoštolů a také mají přinést štěstí do všech 12 měsíců v novém roce.

My děti jsme dlouho před tím netrpělivě vyhlíželi první „betlémskou“ hvězdu. Když se konečně objevila, bylo načase zahájit slavnostní večeři. U nás doma začínala tím, že se z evangelia předčítal text o narození Ježíše, pak následovala modlitba a po ní jsme si vzájemně u stolu přáli krásné Vánoce. To mi přijde důležité, protože dnes posíláme lidem esemesky a pohlednice, ale kolikrát si zapomeneme

popřát s našimi nejbližšími. Když jsme si popřáli a pomodlili se Otčenáš, přišlo na řadu lámání oplatků, které vychází z lámání chleba při poslední večeři. Oplatky jsou tenké, bílé a posvěcené, vyrábějí ze stejného těsta jako hostie. Každý si odlomí svůj kousek, všichni si navzájem popřejí štěstí do nového roku a zároveň poprosí o odpuštění. Soudržnost rodiny je středobodem polských Vánoc, a proto tento zvyk patří k vůbec nejdůležitějším.

Samotná večeře se od naší [Zbigniew neříká české, pozn. red.] příliš neliší. Začínali jsme takovou sladkou krupičnou kaší (předpokládám, že něco jako staročeský jahelník), rybí polévka, kapr, bramborový salát, pak bylo sladké. Nemuselo se sníst všechno, ale z každého chodu všichni museli alespoň ochutnat. Zároveň jsme hodně dbali na různé zvyky. O Vánocích například mohla od stolu odcházet jenom maminka a jinak museli všichni zůstat pohromadě.

Jako všechny děti i nás štválo, že už nemůžeme ke stromečku pro dárečky, pro mě to vždycky trvalo hrozně dlouho. Cukroví bylo podobné jako tady, Těšínsko je hodně ovlivněné sousedním Českem. V jiných oblastech Polska to bývá jinak, např. na východě dodržují východní tradici.

” Lidové zvyky, ty už se dnes dodržují asi jenom ve skanzenech. Házení střevícem, aby dívka věděla, půjde-li

v následujícím roce z domu. Třesu, třesu bez, pověz ty mi pes, kde můj milý dnes ... to známe snad jenom z Babičky Boženy Němcové.

Základem slavnostní tabule je bílý ubrus, pod který se pokládá hrstička sena jako upomínka na to, že se Ježíš narodil v jesličkách. Tatínek měl vždycky na stole peněženku, a ta musela být plná, aby se ho v nadcházejícím roce držely peníze. Taky se před Vánoci vyrovnávaly dluhy se sousedy, protože nepřicházelo v úvahu, abychom byli na Štědrý den zadlužení. Pak se zpívalo, což bylo nejotravnější, protože už jsme chtěli jít ke stromečku, alespoň jedna koleda ale musela zaznít. Pak dárky a šlo se na Půlnoční. Před tím ale ještě k babičce, k jedné nebo druhé, k oběma bychom to nestihli, a pak se všichni sešli na Půlnoční.

?? Jaké jste dostával dárky, vzpomínáte?

Byl jsem dost zlobivé dítě. Pamatuju si, že jsem jednou o Vánocích provedl se svými mladšími sourozenci nějakou lumpárnu. Protože jsem byl nejstarší, tak jsem samozřejmě za všechno mohl já, a dostal jsem na Štědrý den nařezáno. U nás se říkalo, že kdo dostane na Štědrý den na zadek, tak ho to čeká po celý rok. Jako dítě jsem tomu věřil a byla to pro mě hrozná představa. Z raného dětství mám taky vzpomínku, jak jsem dostal pod stromeček velké dřevěné nákladní auto, i kola měla dřevěná, barevná. Do jeho korby jsem se vešel, a protože rodiče hračku darovali mně, tak mě sourozenci museli vozit. Vedle toho se mi z období Vánoc hodně vybavují vůně. Vůně domova i jídel, která moje maminka po celý Štědrý den připravovala, vůně kapra a vůně cukroví.

?? První Vánoce v Čechách jako farní kaplan v Náchodě, druhé už v Lanškrouně. Jak ten večer prožíváte?

Já jsem se naučil Vánoce neprožívat. Jsem jako topič, který má službu v kotelně, a dělá všechno pro to, aby lidé doma nemrzli. Já jsem na Štědrý den velmi nervlý, nepříjemný, podrážděný, protože

před sebou mám Půlnoční a ještě před tím dětskou mši. Ale Půlnoční o půlnoční považují za nejdůležitější mši v celém roce a snažím se, aby dopadla co nejlépe. V poledne chodím ke známým na oběd. Oni udělají rybí polévku, kapra, salát – se mnou si nedají, ale mají to připravené na večer. A pak už jsem u sebe na faře. Jdu si zkontrolovat kostel, jak je to tam nachystané, jestli je všechno připravené, na jedenáctou hodinu se schází chrámový sbor. Snažím se, aby v kostele bylo „teplo“, tzn. aby byl bohatě vyzdobený, aby vypadal trochu jako obývací pokoj. Lidé přijdou a jsou jako doma. Na to si potrpím. Oslava, narodilo se miminko.

?? Kdy si píšete kázání?

Nepíšu si kázání, ale přemýšlím nad ním. A půlnoční si připravuji celý rok. Když lidé vycházejí z kostela, už začínám přemýšlet o tom na příští Vánoce. Jak chodím po světě, dívám se a naslouchám. Když někde narazím na opravdu zajímavou myšlenku, mohl bych ji říct při kázání nejbližší neděli, ale je-li opravdu luxusní, tak si ji nechám až na půlnoční. A na Boží hod.

Česko-polské vztahy

?? Tu letošní už nosíte v hlavě?

Není to nic konkrétního, ale ta myšlenka je, myslím, univerzální. Souvisí i s Velikonocemi, protože jak Vánoce, tak Velikonoce slavíme potmě, večer nebo v noci, a světlo toho svátku hraje velkou roli. Já mám takový příměr. Představte si, že jsme v místnosti, která je plná světla. Když v noci z té místnosti otevřeme dveře ven, tak světlo bude pronikat do tmy. Ne tma do světla, ale světlo do tmy. Myslím, že to je přesně ono, takové jsou to svátky. Do naší tmy, do našich někdy tmavých životů, tmavých vztahů, i třeba do politicko-společenského života nejednou proniká světlo. Je to pro mě důkaz toho, že tma nikdy neporazí světlo. Světlo porazí tmu. Je to hezky vidět právě o té půlnoční, kostel je rozsvícený a skrze okenní vitráže proniká ven barevné světlo. Takže jsou to svátky, které potřebujeme, protože vnášejí do našeho života trochu světla.

?? Nevadí vám, že kostel je o půlnoční plný lidí, které mnohdy nevidíte celý rok?

Vůbec ne, já jsem rád, že přijdou. Svědčí to o tom, že křesťanství je pro ně pořád domovem. Že máme českou hymnu, zpíváme Kde domov můj a české vlajky, jsou symboly toho, že tady je můj domov. A podobně je to s křesťanstvím. Křesťanské tradice ... Vánoce, Velikonoce, Advent, postní doba, chrámy, kapličky, Boží muka, kamenné křížky vepsané do české krajiny, jsou důkazem toho, že křesťanství je mým domovem. A já jsem rád, že ti lidé se k tomu hlásí. Vlajku také nevyvěšujeme každý den, jen při výjimečných příležitostech. Podobně je hezké, když ti lidé, i když je nevidím každou neděli v kostele, občas vyvěsí vlajku, tedy přijdou na bohoslužbu. Nemusí rozumět, ale vědí, že v tom duchu byli vychováváni jejich rodiče, prarodiče. Je hezké, že se hlásíme k tradici křesťanské civilizace a že pro spoustu lidí je to jejich domov.

?? Proč je víra pro člověka důležitá?

Myslím, že víra je projevem jedné ze základních lidských tužeb a tou je touha po věčném životě. Víme, že zemřeme, ale

◀ V rámci pořadu S karavanem po Polsku

◀ Přes všechny své aktivity je P. Zbigniew především rád knězem

přesto jednáme tak, jako bychom měli žít věčně. Myšlenka, že by náš život měl jednou úplně skončit, je pro nás nepřijatelná, a tak si vytváříme představy o tom, co se s námi bude dít v posmrtném životě. Je to podobné jako s láskou nebo spravedlností. Všichni toužíme po dokonalé lásce a po dokonalé spravedlnosti, i když se s nimi nikdo z nás nesetkal. Náš život je dnes plný jistot. Máme co jíst, máme kde bydlet, máme čas na odpočinek. Naše touhy nás ale stejně dělají nešťastnými, protože se v tomto světě nikdy stoprocentně nenaplní. Z toho důvodu si říkáme, že se snad naplní po naší smrti, to nás podle mně žene k Bohu.

Často slyším větu: „*Já víru nepotřebuju, já žiju dobře.*“ Víra ale není o tom, jestli žijete dobrým životem. Být dobrým člověkem je povinnost každého z nás. Máme v sobě vepsaný imperativ: „*Konej dobro, nečiň zlo.*“ Víra nás nedělá lepšími nebo morálnějšími. Víra je něco, co dává našemu životu drive. Funguje to podobně jako s láskou. Když se zamilujete, tak to z vás neudělá lepšího člověka, ale váš život se změní v tom, že vás najednou začne všechno víc bavit, protože máte někoho, pro koho žijete.

Stejně tak se v Česku často setkávám s větou: „*Já jsem ateista, já nechodím do kostela.*“ Zaměřovat věřícího člověka za toho, kdo chodí do kostela, je největším omylem. To je jako s chozením do práce.

Někdo chodí celý život do práce, a stejně tam mnohdy nic neudělá. Někdo zase chodí celý život do kostela, a stejně může být jeho víra prázdná. Věřícího člověka poznáte podle toho, že je vyrovnaný sám se sebou i s tímto světem. Podle toho, že se dokáže na druhé usmívat, dovede je milovat a je ochotný jim pomáhat.

” Moc ráda slyším, že po více než třech desítkách let tady souzníte s Čechami. Je to už váš domov? ”

Jasně, tady jsem doma. Když se mě někdo ptá, kde se cítím doma, musím říct, že tady. Naopak, když přijedu domů ke své rodině, do obce, kde nebydlím 40 let, mám pocit, že jsem tam cizinec. Dvě pokolení vymřela, dvě pokolení se narodila, někteří se odstěhovali, někteří se přistěhovali. Kromě bratra a jeho rodiny tam nikoho nemám. A pro svůj život potřebuji širší sociální vazby. V Dębowici bych nevěděl, za kým jít, kdyby mně třeba nefungoval odpad, nevěděl bych, kdo je instalatér v obci mého dětství. V Lanškrouně to vím, vím komu mám zavolat. Takže doma se cítím tady. Když jsem sem přišel, bylo mně 29 let. V Polsku jsem se učil a tady prožil léta, tady jsem zrál, ale zároveň taky nejvíc dal ze sebe.

Vzpomínám na Zapomenuté světlo, pro mě kultovní, úžasný film s Veronikou Žilkovou a s Boleslavem Polívkou z roku 1996. V duchu jsem si přál, abych byl

takovým farářem jako Bolek. To byl film, který mě velmi inspiroval. O české katolické církvi jsem v té době, když jsem sem přišel, nevěděl skoro nic. Postupně jsem ji začal poznávat, ale teprve ten film mi otevřel oči.

” Téma filmu, který svým názvem odkazuje na stejnojmennou knihu Jakuba Demla z roku 1934, ze které čerpá některé motivy, je velmi citlivé. Ne všichni byli ochotni ho přijmout. Vy jste s tím neměl problém? ”

Vůbec! Naopak, byl jsem fascinován. Je to hrozně lidské a přirozené a ta přirozenost, myslím, je důležitá.

” Zdá se mi to, nebo v poslední době trochu ustupujete do pozadí? ”

Ustupuji, rozhodně. Myslím, že do padesáti let se člověk učí od starších, po padesátce od mladších. Takže nejen že se chci ještě učit od mladších, ale taky jim chci nechat prostor k realizaci. Už nechci být všude. Nejsem jediný katolický kněz tady, takže malými krůčky vycouvávám. Trošku chci mít klid a těším se na Vánoce s mojí lanškrounskou rodinou. To je dobrá rodina, na to mám štěstí. Já mám vůbec štěstí na lidi kolem sebe a mám ty nejskvělejší farníky na světě. Nejen o Vánocích.

(Knižní tipy

Nakladatelství Paulinky

Jungmannovo nám. 18, 110 00 Praha 1
t. 224 818 757, objednavky@paulinky.cz
www.paulinky.cz

Paul Glynn

Píseň pro Nagasaki

Příběh konverty Takašiho Nagaie

Takaši Nagai (1908–1951) je považován za „Gándhího Japonska“. Byl to lékař a vědec, průkopník radiologie v Japonsku. V mládí konvertoval z ateismu ke křesťanství. Byl jedním z mála přeživších jaderné katastrofy z 9. srpna 1945. Dnes už probíhá proces jeho blahořečení. Předmluvu ke knize napsal slavný japonský autor Šúsaku Endó. Brož., 368 str., 399 Kč

Jean-Baptiste a Marie Maillard

Boží kluk Carlo Acutis

Carlo Acutis byl na první pohled obyčejný italský teenager: měl rád zvířata, sportoval, hrál s kamarády videohry a vyznal se i v počítačích... Neustále však mluvil o Ježíši, svém největším Příteli, a o Božích věcech. Převedený životní příběh Carla Acutise pro děti školního věku s barevnými ilustracemi. Váz., 80 str., 345 Kč

(Práce s dětmi je pro hoješinské řeholnice velkou radostí

Podzim na Hoješíně

Září je v našem Domě sestry Elišky spojeno s dvěma víkendovkami – pro chlapce od 7 do 17 let a pro děvčata od 7 do 12 let.

Víkend pro děvčata pořádáme ve spolupráci s P. Pavlem Rouskem už 31 let. Maminky, které sem přivázejí své dcery, už se samy jako malé těchto víkendů účastnily. Víkendovka pro kluky je teprve čtvrtým rokem. Vyšla z přání rodičů, kteří k nám přijíždějí a projevíli zájem o podobnou akci pro kluky. Letos se na programu podíleli tatínek a syn Příbylovi z Čáslavi, P. Josef Roušar a P. Jakub Brabenec. Bez nadšenců pro tyto akce by to nešlo.... Všem veliké díky.

Jirka (11 let): Líbil se mi výlet v sobotu a vaření buřtguľáš.

Josífek (7 let): Nejvíce se mi líbily svítící náramky a to, jak jsme vařili buřtguľáš.

Ondra (14 let): Líbily se mi rozcvičky, výlet k Seči, povídání s klukama na pokoji a program s o. Jakubem.

Vedoucí skupinky Anežka (17 let): Hoješín je místo, kam jezdím ráda nejen kvůli přírodě, ale i kvůli pohodě a super společenství, které tam vždycky vznikne. Je super, že můžu svou víru sdílet zábavným způsobem přes písničky a tanec – to je můj nejoblíbenější způsob. Vždycky mám radost, že vidím ty holky šťastné. Je to skvělá příležitost, jak poznat nové kamarádky.

Kuchařka z víkendovky pro holky: Vařila jsem na této akci poprvé. Krásné setkání, plné nadšení. Co mě, dospělou ženu a zároveň konvertitku oslovilo, bylo to, když jsem viděla, že některé holky se chodily samy poklonit do kaple před svatostánek i během dne.

sr. Gratia)

Radovesnický betlém aneb přechod od viditelného světa k vnitřnímu

Mezi Chlumcem nad Cidlinou a Týncem nad Labem leží na první pohled nenápadná obec jménem Radovesnice II. Ta dvojka v názvu se objevila proto, že ve stejném okrese, tedy kolínském, existuje vesnice stejného jména. Dojem nenápadné obce vystřídá překvapení na návsi. Na zadní straně bývalé hasičské zbrojnice se nachází velký betlém.

A několik desítek metrů od betléma stojí domek, jehož vzhled připouští jediný výklad: Tady určitě žije umělec. Tak tomu také skutečně je – zde má ateliér kolínský výtvarník, tvůrce zmíněného betléma Pavel Rajdl, který se ochotně rozpráví.

” Při našem prvním setkání jsem získala dojem, že máte dvě působišť. Jste aktivní v kolínském kulturním dění, a v radovesnickém ateliéru tvoříte.

Ano, je to tak. Kolín pro mne znamená organizaci výtvarných projektů, vedení

Galerie v zahradě, Studiové scény Podtočnou a další činnosti. Radovesnice jsou pak můj umělecký azyl – kresby, obrazy, keramická plastika, fotografie.

” Když říkáte azyl – jezdíte do Radovesnic přesto jako domů?

Určitě. Je mi 82 let a přibližně už padesát let zde s mojí ženou pravidelně pobýváme. Obec Radovesnice se samozřejmě v průběhu času mění jako většina venkova. Starousedlíci odcházejí, přicházejí noví sousedé, řada z nich zde ale rovněž trvale nebydlí. Přesto se nám

tady podařilo vytvořit a udržet společenský život, který nám působí hodně radosti.

” O vašem zakotvení v Radovesnicích svědčí skutečnost, že uprostřed obce se nachází váš betlém. Dokonce prý je to největší keramický betlém v republice.

K těm rozměrům. Jsou opravdu neobvyklé, tři části vlastního betléma jsou po otevření bočních křídel veliké 4,5 × 2,15 metru. Jedná se o skříňový betlém v podobě otevíratelného triptychu. To, že můj

☛ Betlém je vždy velmi obdivovaný

☛ „Suterén“ betlému pojal autor jako náznak pekla

Detail Svaté rodiny

největší betlém se nachází právě v Radovesnicích, samo o sobě již naznačuje můj vztah k této lokalitě.

Ještě než se dostaneme k samotnému betlému. Výtvarným umělcem jste se zřejmě nestal až v Radovesnicích.

Obrazy mě doprovázely již od dětství. Otec a strýc byli amatérskými malíři, teta učila kreslení. Výtvarný obor jsem vystudoval na Pedagogické fakultě Univerzity Karlovy v Praze. Měl jsem to štěstí, že jsem byl žákem profesora Ladislava Leitgeba, Cyrila Boudy, Martina Salcmana a Karla Lidického. Vedle výtvarnictví jsem studoval scénografii a dějiny umění. Šel jsem malířským a sochařským směrem, zpočátku jsem se zaměřil na malbu a grafiku, později jsem se věnoval i keramice, práci s kamenem, dřevem a fotografií.

Zpět ale k betlému. Z jakého popudu a kdy vznikl?

Radovesnice spadají pod farnost v Žiželicích, nemají ale kostel, dokonce ani kapličku. Stavět kostely, na to si netroufám. A tak jsem se rozhodl alespoň pro betlém, přesahujícího svojí velikostí a polohou běžné představy o betlémech. Betlém vznikl v roce 2013 a na počátku Adventu téhož roku byl i slavnostně odhalen a posvěcen. V následujících letech byl doplňován, až v roce 2020 dosáhl dnešní podoby.

Takže se zřejmě rozrostl?

Betlémská sekvence Noc pastýřů

Ano, ale nejen to. Dnes sestává z více než 470 keramických figurek. Podněty přicházely zejména od návštěvníků, kteří měli vlastní představu o tom, kdo všechno a jak by měl narození Ježíše oslavovat. Jeden hoch ze sousedství se přimlouval za psa, podobného jeho vlastnímu, a tak ho tam má. Výraznou změnou pak bylo spojení malby, keramických figur a keramické mozaiky. Jednotlivé části betléma byly barevně sjednoceny do jednoho výtvarného celku. V roce 2018 jsem betlém rozšířil o třetí, spodní část. O rok později jsem na zdi za betlémem doplnil o vzdálené nebe a nejnověji je v suterénu

Provazochodec

Chcete betlém navštívit?

Betlém je otevřen od začátku Adventu do 31. ledna. Zájemci o prohlídku mimo tuto dobu se mohou domluvit na termínu prohlídky na telefonu obecního úřadu 322 312 998 resp. 606 905 632 nebo s paní Janou Šašmovou, telefon 723 987 696.

umístěno i peklo. Drobné vnější úpravy proběhly rovněž poté, co si starosta obce při zahájení Adventu o plůtek kolem betléma roztrhl kalhoty.

Zmiňujete, že jste betlém rozšířil o třetí část. Jakou strukturu má betlém v dnešní podobě? Co je obsahem jednotlivých částí?

První část, tedy horní pás, je vysoký 70 centimetrů a obsahuje zpodobnění města Jeruzaléma s jeho historickými budovami, se Svatou rodinou, s pastýři, s přicházejícími třemi králi a jejich doprovodem. V bočních křídlech opatřených nápisem **SLÁVA BOHU NA VÝSOSTECH a POKOJ LIDEM DOBRÉ VŮLE** jsou zachyceni poutníci, převážně vznešeného původu.

V následující, druhé, střední části?

Střední pás je o něco nižší, výška je 50 centimetrů a zobrazuje typicky českou krajinu venkovského charakteru s kostelíčky a lidovými stavbami. Scenérii doplňují koledníci, sedlák s pašíkem, hostinský nesoucí sud, babky, vesnická kapela kutálka, rozezpívané děti a tančící páry. Nechybí ani již zmíněný pes. Rozměry se pohybuje třetí pás mezi prvním a druhým, jeho výška je 62 centimetrů. Představuje tradiční české vánoční zvyky a celou historii Adventu s vyobrazením postav a výjevů jako je Mikuláš s čertem, štědrovečerní večere, dále Rybova mše či tříkrálová obchůzka.

(I zavřený betlém má velké kouzlo

77 Úplně dole, jak jste říkal v „suterénu“, lze vidět peklo.

Ano, ale dominuje přece jenom obraz zpodobněného Nebe nad prvním pásem, kde se ve volném prostoru vznáší Pán Bůh spolu s anděly, kteří muzicírují a zpívají.

77 I po zavření betléma je jeho poselství přítomno.

Byl to můj úmysl. Po zavření bočních křídel se objeví velký keramický reliéf Noc pastýřů s nápisem „Zvěstuji vám velkou radost. V městě Davidově se vám narodil Spasitel...To je Mesiáš...“

77 Vy sám se nepovažujete za tradičního „betlemáře“. Vaše těžiště je malování a sochařina. Vystavoval jste na více než 90 samostatných výstavách v republice, ale také v Mnichově,

Frankfurtu, Tokiu, Paříži. Jste zastoupen v řadě zahraničních sbírek. Jak vypadá váš proces tvorby?

Pro mne je umění úžasnou otevřenou cestou, kterou se nějakým způsobem vyjadřuji o sobě i o světě. Vnitřně se snažím hledat lidskost, krásu a harmonii. Snad to přichází s věkem a zklidněním, s pokorou hledat podstatu věci. Přejít od viditelného světa k vnitřnímu je cestou k prostotě a pravdě. Je to cesta osobní svobody. Nejsem z těch, kteří by skicovali, dělali studie. Vždy je to výzva a dobrodružství. Láká mě papír, plátno, hlína. Naučil jsem se vnímat detaily, pocity, prostě chodit s očima a srdcem otevřenými, to je ta nejlepší inspirace.

77 Potřebujete ke své tvorbě zvláštní rozpoložení? Můžete umělecky pracovat, když okolní svět nenabízí zmíněnou lidskost, krásu a harmonii?

(Celkový pohled na betlém Pavla Rajdla

(Pavel Rajdl

Mám filozofii, že člověk má řešit věci, které řešit může. Nepřipouštět si to, co je nad naše možnosti a být z toho nešťastný. Snažím se být pokorný a pracovitý. Obraz pak ve výsledku je pohlazením, ale musí mít také i své tajemství.

77 Vaše práce v poslední době, například nedávná výstava v Karlových Varech, jsou hodně abstraktní ...

Máte pravdu, pracuji v podstatě jenom abstraktně. Ono to zpracování neodráží vnější skutečnosti, je to vlastně mé „vlídné snění“. Vždy je to stav vnitřního podvědomí, projev osobního vyrovnání se s životem a světem.

77 Vy sám v tom něco reálného vidíte?

Samozřejmě. Mám třeba obraz, jmenuje se Provazochodec. Vznikl, když jsem sledoval v televizi záběry švýcarského artisty, jak v Plzni přecházel po laně nad náměstím, kdy lano měl upevněné na špičce bartolomějského chrámu. Byl to nádherný vizuální zážitek. A podle toho jsem tvořil. Ale divák to kolikrát pochopí, až když si přečte popisek.

77 Jakou podobu má pomyslný potlesk vašeho publika?

Pokud naleznete v některém mém díle tichou radost, pokud vás donutí k zastavení a zamyšlení, pak jsem nepracoval nadarmo.

Vzpomínka na Mons. Karla Vráníu

V sobotu 11. prosince to bude již **20 let**, co v dopoledních hodinách zemřel kněz královéhradecké diecéze, filozof a teolog Mons. Karel Vrána. Osobnost, kterou stojí za to si připomenout.

Mons. Karel Vrána se narodil 24. 8. 1925 v Zahradce u Ledče nad Sázavou. Svátost kněžství přijal 23. 12. 1950 v Římě. Kněžsky působil v jižním Tyrolsku a jako profesor filosofie na papežském institutu v Beneventě a na Lateránské universitě v Římě. Rektorem české papežské koleje Nepomucenum v Římě byl jmenován v roce 1978. Po návratu do vlasti roku 1991 přednášel na Katolické teologické fakultě UK v Praze a pokračoval v činnosti jako předseda české římské Křesťanské akademie, u jejíhož zrodu stál již roku

1951. Papež Jan Pavel II. ho roku 1980 jmenoval prelátem a roku 2003 apoštolským protonotářem. Roku 2001 byl prezidentem České republiky vyznamenán Řádem T. G. M. Po celý kněžský život vnímal svůj niterný vztah ke královéhradecké diecézi, z níž pocházel a k jejímuž presbyteriu patřil. V roce 1992 byl jmenován sídelním kanovníkem Katedrální kapituly při chrámu Svatého Ducha v Hradci Králové a roku 1999 ředitelem nově koncipovaného Diecézního teologického institutu při Biskupství královéhradeckém.

Kristovu evangeliu sloužil i formou tiskového apoštolátu a nezištnou pomocí mnoha potřebným. Své rozsáhlé vědomosti prostoupené láskou k Bohu, Církvi a Božímu lidu předával vděčným posluchačům na různých místech doma i v zahraničí. Lásku k filosofii si uchoval do posledních hodin života. Ještě v předvečer smrti o ní přednášel říčanským farníkům, mezi nimiž 12 let žil a požehnaně působil.

A jak na Mons. Karla Vráníu vzpomínají nebo vzpomínaly jiné osobnosti?

(V dětství ministroval faráři Josefu Toufarovi

(Mons. Karel Vráníu používal pseudonym Pavel Želivan

(Mons. Jan Vokál

Měl jsem velké štěstí

Byly prázdniny a zrovna se na jeden den vrátil z dovolené Mons. Karel Vrána, významný člověk, rektor Nepomucena, paapežský prelát, kterého mimochodem ke kněžství přivedl komunisty umučený pater Josef Toufar. A já tam zrovna náhodou ten večer přijel taxíkem z nádraží. Taxikář mě přitom obral o všechny zbylé marky, takže jsem byl na nule. Hned ve dveřích jsem na pana doktora Vrána vychrlil, že jsem dnes emigroval z Československa, abych se tady stal knězem. „*Olalá, pomalu, pomalu*“, řekl nejprve. Ale postaral se o mě. Jakožto italský občan se za mě před úřady zaručil a poskytl mi zázemí. Musel jsem se registrovat v táboře pro uprchlíky, požádat o politický azyl z náboženských důvodů. Takhle jsem započal svoji cestu ke kněžství.

Mons. Jan Vokál, biskup královéhradecký)

Jeho otcovská štědrost nespočívala jen ve slovech

(úryvky z delší vzpomínkové črty)

Píše se září 1945. Zahrádecký farář Josef Toufar a jeho farník, dvacetiletý mladík Karel Vrána, který se v té době už připravuje na studium teologie v Římě, jedou na kolech do nedalekého poutního místa Želiv, aby tam studentovu cestu svěřili pod ochranu Matky Boží, ochránkyně všech poutníků a jejich návratů. Tehdy se v Želivě setkávají i s Vítem Tajovským. S nadějnými vyhlídkami ti tři „vysočinačci“ hovoří o budoucnosti. Nikdo z této trojice nemohl tušit, jakými soutěskami

a strmými cestami budou procházet. A jako kdyby od toho dne byly jejich životy svázány tajemnými pouty. Toufar se stal číhoštským mučedníkem. Tajovský želivským opatem a muklem komunistických věznic. A Vrána se po roce 1948 už do vlasti nesmí vrátit a stane se z něj jedna z nejdůležitějších postav našeho exilu a české církve. Za svůj spisovatelský pseudonym si pak zvolí jméno Pavel Želivan. Jako echo rodných končin a vzpomínku na tuto pouť. (...)

Tolik pater v něm bylo uloženo, a přitom byl celým, celistvým člověkem, z jednoho kusu. Sedlák, vzdělanec, kněz, dobroděj, učitel, básnivý esejist, Vysočinač, Tyrolák, Říman, inspirátor, iniciátor, křtitel, organizátor, mecenáš... Nikdy jste neměli dojem, že k vám na návštěvu přijel suchopárný profesor či odměřený církevní hodnostář, ale opravdový mužný otec. Chtěl bych dosvědčit, že v jeho blízkosti roztávaly vnitřní závěje a smutky. Vždy jsem po setkání s ním odcházel zahřátý, potěšený a jakoby zasažený. To člověk může zažívat snad jen v blízkosti lidí svatých. Přitom svatostí nemyslím absolutní lidskou dokonalost, ale naplněnost a šíření Boží dobroty, vřelosti, soucitu a jiskřičího, osvobozujícího humoru. (...)

(Miloš Doležal

Vránova otcovská štědrost nespočívala pouze ve slovech, povzbuzování, moudré radě, darované knížce, pravidelném dopisu. Nezapomínal ani na pomoc materiální. Podpořil vydání mých knížek, našim dětem, tomu „domus ecclesiae“, jak vždy říkal, nikdy nezapomněl poslat dobroty. Naprosto skrytě podporoval chudé. Velkoryse pomáhal i při cestách

do jeho milované Itálie. Nebyl jsem sám - otec Karel radil a pomáhal desítkám, ne-li stovkám dalších. Jednou mi řekl: „*V logice Kristova království platí metamatematický zákon: dělení je násobení. Proto se dělím s tebou o své málo a o tvé budoucí dílo.*“ (...)

Píše se 11. prosinec 2004. Dopoledne. V želivském klášterním chrámu se koná vzpomínková slavnost na pana opata Víta Tajovského. Ten den si připomínáme nejen pět let od opatova úmrtí, ale také pětadesáté výročí „číhoštského zázraku“, a tudíž i Josefa Toufara. Stojíme pak s kamarády na želivském klášterním nádvoří pod věžemi mariánské svatyně. A najednou mi volá přítel a oznamuje, že ráno nečekaně otec Karel zemřel.

Podivuhodné cesty těch tří svatých mužů z Vysočiny jsou v Bohu definitivně svázané.

Miloš Doležal, básník
a rozhlasový redaktor)

Manažer dobroty nebeské

Už při prvním setkání mi otec Vrána málem vyrazil dech svou dobrotou. Svět je už takový, že se hned ptá: Jak k tomu přijdu? Jenže dobrota neodměňuje zásluhy, rozdává svobodně. A tak brzy poznávám, kolik se nás octlo v síti, kterou Don Carlo neustával sprádat z dobrých skutků, přátelství a vždy pohotové pomoci. Leckomu vrtá hlavou: Je tohle vůbec možné!? Ale on dál svůj taktní lidský zájem i svou štědrost jen rozmnožuje, ne-li násobí. Jako by byl zrcadlem (v tom pavlovském smyslu) nebo spíš manažerem dobroty nebeské. Ne jánošíkovské, co bohatým bere a chudým dává: umožňoval majetnějším zakoušet radost, že konají něco dobrého. Dobrodincem byl svou povahou, ale nadáním, schopnostmi a profesí byl kněz Karel Vrána filozofem a teologem. Velmi laicky si troufám tušit, že i v tom poslání ho charakterizuje dialogická vstřícnost, odvaha chápat největší dějinné události – křesťanství, Evropu – jako pokus, tedy dílo otevřené, putující ke smyslu, svěřené součinné odpovědnosti člověka neseného nadějí.

(Knižní tipy

Karmelitánské knihkupectví

Velké nám. 36/45, 500 01 Hradec Králové, telefon: 495 063 173
e-mail: hradeck@kna.cz
web: eshop.cirkev.cz

Danielle Beanová, Elizabeth Fossová

Malé kroky

Knížka nabízí podněty ženám a maminkám, které se snaží najít rovnováhu mezi plněním každodenních povinností a aktivním duchovním životem. Přináší nápady, které je povzbudí a při vyvažování aktivního a kontemplativního života jim pomůžou. Brož., 408 str., 499 Kč

Jaroslav Šebek

Hrdinou se člověk nerodí, ale stává

V pestrém příběhu pražského arcibiskupa a kardinála Františka Tomáška se odrážejí všechny jeho obavy a starosti, ale i naděje a pevná víra. Jakkoli na počátku komunistického režimu nevynikal rozhodností, pod tlakem stále častějších konfliktů s komunistickou mocí postupně dozrávaly jeho vůdčí schopnosti. Váz., 458 str., 549 Kč

Nasvědčuje tomu i jeho nebývalá oddanost poezii a láska k ní. Ničím nepřipomínala postoj estetizujícího snílka. Podobala se vyznání moudrého člověka, který v tajemných střetech básnických metafor i drásavých předtuch zahlédá řád vyšší logiky, spravedlnosti, a především lásky. Řád víře a také lásce přístupnější než ten, který umí vydefinovat filozofie příliš spolehnutá na autokratický rozum.

(Karel Kraus

Připadá mi, že s každým dnem, který nás vzdaluje od jeho odchodu, je naše bolest sice méně palčivá, ale kupodivu se prohlubuje.

Karel Kraus, dramaturg a překladatel)

Poděkování Karlu Vránovi

Poprvé zasáhl Karel Vrána do mého života v době, kdy jsem jako zvědavý, sotva šestnáctiletý mladík mořil jednoho kněze nesčetnými otázkami. Aby mi pomohl a zajistil si trochu klidu, vtiskl mi tenkrát dotyčný duchovní správce do rukou dvě útlé příručky, jejichž autorem byl jistý Pavel Želivan. Později jsem se dostal k další římské publikaci zmíněného Želivana, díky níž jsem se dověděl řadu věcí o díle P. Teilharda de Chardin.

Po pádu rudé totality se otevřela možnost studovat v zahraničí, a tak jsem se v polovině roku 1990 ocitl v Římě, přesněji řečeno na papežské univerzitě Antonianum, kde jsem také bydlel. Jednoho dne zazvonil telefon. Volal mi Karel Vrána, který mne zval na setkání do Nepomuce. Jak se dozvěděl, že jsem v Antonianu,

to dodnes nevím. Jindy se ozval, aby mne varoval před určitými lidmi. Takhle rozhodně nebděl jen nade mnou.

Od počátku roku 1996 jsem se s Karlem začal setkávat v naší vlasti. Pomáhal mnoha kolegům a kolegyním radou, a především obstaráváním financí. Spočítat projekty, které by se v minulých letech bez Karlovy pomoci nemohly uskutečnit, je velmi obtížné také proto, že on to všechno dělal bez halasu, taktně a nenápadně. Karel Vrána zcela zapomínal na sebe, rozhodně mu nešlo o osobní prestiž. Jeho srdce bilo až do poslední chvíle pro českou vědu, tedy především pro českou křesťanskou filozofii a teologii.

Drahý Karle, chtěl bych ti za všechno to dobro, které jsi způsobil, moc a moc poděkovat. Nejenom mně tu bude chybět tvá myšlenková hravost, tvoje štědrost a nezměrná dobrotivost. Jedno ale vím docela jistě, ty nemůžeš být nikde jinde než u svého milovaného Pána, a proto netruchlím. Víím také, že budeš dál pokračovat ve svém sponzorském působení, od nynějška ale prostřednictvím nebeské měny, již je milost a osvícení.

(Ctirad V. Pospíšil

Ctirad V. Pospíšil OFM, teolog a vysokoškolský pedagog)

Nebudoval si pozici ani slávu

O Karlu Vránovi jsem se dověděl v době Pražského jara, že je významnou osobností českého exilu v Itálii. Po farářování na severu Itálie a po působení jako profesor filozofie na jejím jihu se v Římě úspěšně pokusil zachránit kolej

Nepomucenem pro české posluchače. Stál v pozadí rozvoje českých katolických periodik a knižní edice pro exil. Část římských tisků se různými cestami dostávala i k nám domů. Tento doktor filozofie a teologie psal a publikoval i odborné statě, ale předním zájmem mu byla pomoc církvi v komunistické vlasti.

Všechny jeho aktivity ovšem vyžadovaly dostatečný přísun peněz – říkával, že potřebují „kyslík“. Mohl jsem zblízka pozorovat, jak si jej opatroval. Ještě v devadesátých letech po návratu do vlasti pokračoval zde v aktivitách s pomocí zahraničních přátel. Jednou mě v Belgii vzal s sebou na návštěvu k lidem, kteří ho podporovali v roztáčení pohybu po desetiletích zmrazeného náboženského života u nás. Kouzlo, jež mu otvíralo pokladny, byl on sám, jeho jemný úsměv a nehluchá vděčnost.

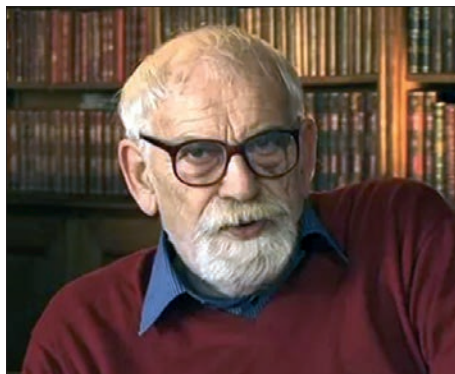
ⓘ Otto Mádr

Kolik milionů proteklo jeho rukama na množství míst jako záchrana či pomoc a povzbuzení, to věděl jen on sám. Přitom rozdával jakoby kradmo, ani zdání, že by si tím budoval nějakou pozici či slávu. Pro celkovou charakteristiku této nenápadné, ale před Bohem velké osobnosti se mi opakovaně nabízí svatý Pavel, když píše o těch, kteří nic nemají a mnohé obhacují (2Kor 6,10).

Oto Mádr, teolog a šéfredaktor
Teologických textů)

Bude nám chybět tvůj úsměv...

Kdykoli jsem šel po chodbách teologické fakulty a v dále jsem viděl postavu

ⓘ Jaroslav Med

přítele profesora Karla Vrány, vždy volal už zdaleka své tak typické „Čau, carissime!“ a vždy to bylo setkání s laskavě usměvavým člověkem, který rozdával na potkání jen radost a pohodu. Zdroje té radosti jako by byly nevyčerpatelné: předával ji nejen studentům, kteří obdivovali jeho světem křtěnou erudovanost, ale i nám ostatním, kteří jsme s ním sdíleli vše dobré i méně dobré, čím fakulta procházela. Celým svým habitem moudrého filozofa vrchovatě naplňoval známý chestertonovský paradox o nemožnosti být smutným křesťanem.

Carissime, jako filozof už teď víš vše o podstatném, ale nám, kteří stále putujeme, bude moc a moc chybět tvůj úsměv, který nám šel vždy naproti...

Jaroslav Med, literární historik
a vysokoškolský pedagog)

A pár slov Mons. Karla Vrány

„*Vírou přistupuje křesťanský člověk ke Kristu a před Krista. Jí se otvírá jeho slovu a činu. V ní je Kristem oslovován, proměňován, obnovován a v ní se duchovně rodí v nového a jiného člověka. Vírou křesťan zakotvuje své bytí, myšlení, své srdce i svou tvořivost, své ruce i svůj svět v Kristu. Obléká se v Krista a účastní se všeho, co Kristus je, čím žije a co uskutečňuje; účastní se jeho slova, jeho dějin, jeho života, utrpení, kříže, smrti a zmrtvýchvstání.*“

Křesťanství a kultura, 2004)

Publikováno s laskavým svolením
redakce *Katolického týdeníku*

Knížní tipy

Nakladatelství Doron

Uhřetice 76, 683 33 Nesovice
Tel.: 517 367 656, doron@doron.cz
www.doron.cz

Bruno Dolif

Tisíce různých cest

Komiks o svatých (2. díl)

Po velkém úspěchu prvního svazku *Všichni na palubu!* další sbírka příběhů svatých, kterou ilustroval Bruno Dolif. Představí nám postavy z prvokřesťanských dob i ze současnosti. Někteří z nich ještě oficiálně svatí nejsou, ačkoli v pověsti svatosti zemřeli. Dozvíme se například, kdo byli sv. Augustin, jeho maminka sv. Monika, sv. František Saleský, sv. Jan Bosko, sv. Dominik Savio, sv. Jan Pavel II. nebo Chiara Lubich, jejíž proces blahorečení už započal. *Brož., 136 str., 299 Kč*

Camille Burette

Zázraky Terezie z Lisieux

Kniha vychází u příležitosti stého výročí svatořečení francouzské karmelitky Terezie od Dítěte Ježíše, patronky misionářů. I když předkládá jen úzký výběr ze všech divů a zázraků, které se na její přimluvu udály a stále dějí, je svým obsahem fascinující. *Brož., 200 str., 349 Kč*

Každý máme od Boha poslání

Ze Zemplínska přišla před lety do Čech **sestra Žofia Daniščáková** ze Společnosti dcer křesťanské lásky sv. Vincence de Paul. Jejím rodištěm je Trebišov, jejím současným domovem Hradec Králové. Ve stínu katedrály Svatého Ducha tam žije malá **komunita vincentek**, věnujících se potřebným lidem. I pro ně je pomyšlení na Vánoce také vzpomínkou na dětství.

„Advent, to u nás býval nádherný čas, který jsem milovala pro jeho zvláštní atmosféru,“ začíná svoje vyprávění sestra Žofia. „Jak se blížily Vánoce, maminka dbala na to, aby bylo všechno uklizeno, taky abychom šli ke zpovědi, a měli i čistou duši. Na Slovensku máme takové zvláštní adventní písně, jejichž melodie jsou tklivé, plné očekávání. Někdy jsme chodili na roráty, adventní ranní mše.“

Všichni jsme věděli, že se blíží nejkrásnější čas v roce. Přes rok bylo hodně práce, mnoho starostí, ale když pak přišly Vánoce, jako bychom se ocitli v jiném světě. Na Štědrý den byla cítit taková pohoda. Dopoledne jsme se postili, k obědu byla jenom obyčejná polévka a maminka říkala: „Vydržte, až přijde Štědrý večer, můžeme se najíst do sytosti.“ Tak jsme poctivě čekali s vědomím, že na příchod Pána Ježíše se musíme připravit. Když se tatínek vrátil z práce, maminka prostřela na stůl a všichni od nejstaršího po nejmladšího – bylo nás pět dětí – jsme si sedli, maminka každému udělala medem křížek na čelo, abychom byli dobří a sladcí po celý rok. Pomodlili jsme se, zazpívali několik koledí a pak už přišla na stůl tradiční jídla, která máme na východě. Na Slovensku jsou různé zvyklosti podle regionů. U nás byly nejdřív oplatky s medem, pak kapustnica – česky zelačka, v které byly houby a takové drobení. Každý rok jsme měli živého kapra, kterého tatínek donesl několik dní předem, a my děti jsme se chodily dívat do koupelny, jestli ještě žije. Na štědrovečerním stole byl i bramborový salát. Nesměly

☛ Sr. Žofia se zahraničními spolusestrami

chybět „bobalky“ (v Čechách známé jako peciválky). Jsou to z kynutého těsta upečené malé kuličky spařené mlékem a sypané mákem, ořechy nebo tvarohem.

S přáním požehnaných svátků přicházeli koledníci, zazpívali u dveří. Samozřejmě byly dárečky jako symbol toho největšího daru, kterým bylo narození Ježíška. Bývaly skromnější, ale i tak jsme se moc těšili, byli jsme vděční. Rodiče nám obvykle kupovali oblečení, třeba zimní kabát, knížky, hračky, nebo taky brusle. Avšak jednou, to bylo opravdu velké překvapení – všichni dostali jenom pomeranč, ale u stromečku stálo opravdové velké piano. Do té doby jsme měli doma jenom takový

starý „klimpr“. Chodili jsme jako děti do hudebky a naši chtěli, abychom měli dobrý nástroj. Sestra se už v té době rozhodovala, že by se věnovala hudbě profesionálně, proto naši obětovali více peněz a koupili nové piano.

Po rozdání dárků jsme se společně dívali na pohádku. Vyvrcholením Štědrého večera byla samozřejmě půlnoční. Moje starší sestra hrála na varhany a my ostatní jsme s nadšením zpívali, a naši to s námi všechno prožívali. Byl to opravdu krásný čas a vzpomínky z dětství na rodinné teplo mi zůstaly dodnes.

Přes rok, pamatuju, nebyvalo v kostele až tak moc lidí. Ale o Vánocích, hlavně na půlnoční, to jste se nemohli dostat do kostela, kolik tam bylo lidí. A jak zaslechli zpívat koledy, mnozí se rozbředli. Přišli tam jednou za rok a připomnělo jim to, co kdysi prožívali v rodinách. Proto tam tak rádi chodili.

☛ Tenkrát se začal rodit váš vztah k hudbě, která vás provází celým životem?

Ne, bylo to už dříve, když jsem chodila do tehdy Lidové školy umění. Hudba byla pro mě vždycky něco povznášejícího, něco k vyjádření toho, co se slovy říct nedá. Když jsme o Vánocích usedali ke štědrovečerní večeři, tatínek řekl: „*Otevřeme si knížku, číslo 88 a zpíváme Tichou noc*“. Všechny písničky z kancionálu jsme uměli nazpaměť. A pak, když třeba byly

nějaké rodinné slavnosti, sestra hrála na harmoniku a všichni jsme zpívali lidové písně. Hudba pro nás hodně znamenala. Tenkrát se všude v rodinách, na rozdíl od dnešní doby, hodně zpívalo, muzicírovalo. Moje sestra byla zvláště nadaná. Když měl třeba někdo narozeniny, zkomponovala oslavnou píseň, kterou vyjádřila, za co jsme vděční nebo co obdivujeme na tom člověku. To bylo překrásné.

77 Vánoce jsou od nepaměti svátky Zrození, svátky rodiny. Máme to v naší křesťanské paměti, věřící stejně jako lidi bez daru víry.

Potřebujeme to. Přes rok každý spěchá do práce, nemáme na sebe čas, a o Vánocích jako bychom se všichni zastavili a věnovali se jeden druhému. Během roku byl tatínek celé dny v práci, maminka měla hodně starostí s domácností a dětmi. Ale o Vánocích, svátcích rodiny, jsme všichni společně seděli u stolu, povídali si, jedli cukroví a těšili se, že nemusíme nikam spěchat.

77 Mimoходом ... po kom jste Žofia?

Po mamince, pocházela ze středního Slovenska, na Oravě bylo hodně žen s tímto křesťanským jménem. Jméno Žofia pochází z řeckého slova sofia, což znamená moudrost.

77 Vracíte se ještě do rodného Trebišova?

Jezdívám tam jednou ročně. Sestra už zemřela, ale bydlí tam její rodina, tu navštěvuji. Když ještě žila maminka, jezdívala jsem častěji. Ale i teď se scházíme celá rodina, přijedou i další sestry a bratr, jdeme na mši svatou, pak si společně posedíme, povzpomínáme. Tam, kde se pěstuje rodinná atmosféra, jsou lidi šťastnější.

77 Jak jste se „dostala do hábitu“?

To bylo trošku složitější, protože přijímání do řeholí bylo tenkrát zakázané. Když jsem odmaturovala a šla do Brna studovat hru na klavír, byla doba tuhé normalizace. Navíc v lidech byly zkušenosti z 50. let. Sestřičky byly u nás v Trebišově na faře. Musely být samozřejmě v civilu. Jedna z nich mně tenkrát řekla: „*Když půjdeš studovat do toho Brna, tak abys tam nebyla taková ztracená, tady máš adresu a jdi se někdy podívat k našim sestram.*“ To bylo od ní moc pěkné. Sestry vincentky v Brně pracovaly v domově důchodců na Koněvově ulici (dnešní Vídeňská ul.). Co jsem předtím zažila jenom v rodině, to jsem najednou zažívala i u sestřiček na adrese, kterou jsem dostala. Přitom víme, jak se tenkrát mluvilo o zasvěcených lidech a vůbec o křesťanech. Byla jsem už

dost velká na to, abych si dokázala porovnat, co jsem u nich viděla, s tím, co se o nich říkalo. Jak je možné, že i když zažily tolik bezpráví, dokázaly si zachovat lásku ke všem, pomyslela jsem si. Za tím muselo být něco víc než jenom lidská добрota. Za tím přece musí být Bůh. Skrze jejich dobrotu jsem mohla poznávat Pána Boha.

U sestřiček, ke kterým jsem během studia pravidelně chodila, jsem se jednoho dne seznámila s knězem Jánem Hutyrrou, významnou osobností slovenských dějin 20. století. Byl členem Misijní společnosti sv. Vincence de Paul a duchovně vedl Dcery křesťanské lásky. I v době pronásledování, v čase komunistické totality, se snažil žít a předávat křesťanský ideál lásky a služby bližnímu. Jako mladý kněz se věnoval mládeži, za komunismu byl uvězněn, hodně roků trpěl, ale nikdy o tom před námi nemluvil. Vždycky si zachoval srdečný úsměv a obrovské nadšení. Otec Hutyr mi otevíral oči, byl velmi pozorný. Zajímalo ho například, co studuji a zda nemám ve škole těžkosti. Řekla jsem mu, že od nového školního roku budeme mít marxistickou filozofii. „*A křesťanskou filozofii znáš?*“, zeptal se mě. Odpověděla jsem, že ne. Navrhl mi tedy, že jestli chci, může mě s ní obeznámit. Každý pátek dopoledne si udělal čas a přednášel mi křesťanskou filozofii. Teď si uvědomuji, jak se mě jediné

(S maminkou a sestrou u pianina

(Současná hradecká komunita

věnoval, přestože měl následkem mučení ve vězení podlomené zdraví. Krátce na to v únoru 1978 zemřel.

Otec Hutyra mi pomohl přemýšlet o povolání, protože jak říkával, že každý člověk má od Pána Boha nějaké poslání. S jeho pomocí jsem nakonec rozpoznala, že jsem nejspíš povolána do zasvěceného života. Seminář nebo-li noviciát jsem absolvovala v civilu, jinak to nešlo. A vidíte, Pán Bůh si i tak našel cestičku, dokončila jsem vysokou školu i formaci v semináři.

?? Trnitá byla ta vaše cesta ...

Na jedné straně ano, ale na druhé straně to bylo také dobrodružství. Přišly i různé těžkosti. Třeba když jsem skončila školu a šla učit, měla jsem napsat, zda jsem vypořádaná s vědeckým světovým názorem. Panebože, co tam mám napsat, napadlo mě. Když jsem se o tom zmínila před jednou sestrou, poradila mi, ať napíši, že jsem vypořádaná (přece po svém). V té době, byl to rok 1984, jsem skládala sli- by... letos to bylo 40 let.

?? Bavilo vás učit?

Ano, bylo velice zajímavé učit malé děti hře na klavír od samého začátku. A pak, měla jsem vynikající vzor. Čerpala jsem ze zkušeností dnes věhlasné pianistky, pedagožky a metodičky Aleny Vlasákové.

Během učení jsem mohla zakoušet, jak jsou děti bezprostřední. Člověk s nimi zažil tolik krásných chvil, i humorných. Když jsem se po návratu ze školy o to podělila se sestrami, s chutí se smály se mnou. Děti jsou čisté duše.

Ve škole nevěděli, že jsem zasvěcená osoba. Hábit jsem mohla obléknout až v roce 1988. V té době se hodně mluvilo o tom, kolik starých kněží a řeholnic umírá bez potřebné péče, že se o ně nemá kdo postarat. Komunisté tedy povolili řeholím, že mohou přijímat nová povolání, ale jenom k opatrování kněží a starých sester. Mě poslali do Přepych na Rychnovsku, kde byl v letech 1986–2010 charitní domov pro věkem pokročilé a nemocné sestry vincentky.

Pak jsem byla asi po roce a půl požádána, abych šla studovat do Paříže, kde se nachází náš Mateřinec. Je to místo, kde sídlí generální představená naší Společnosti. V Paříži jsem dva a půl roku studovala francouzštinu. Zpočátku jsem byla trochu udivená nad rozdíly mezi kulturami. Například o Vánocích ve Francii nebývá Štědrý večer. To byla škoda, to mi chybělo. Na druhé straně jsem mohla zakoušet obrovské bohatství v mezinárodnosti, díky které jsem poznala univerzalitu Církve. I když jsem se tam setkala se sestrami různých kultur, jazyků a barev pleti, všechny jsme

se snažily následovat jednoho Krista a sloužit Mu v bližních.

Po návratu z Paříže jsem byla v několika komunitách na Slovensku. V letech 2001–2003 jsem zastávala úřad vizitátorky (provinční představené). Pak jsem byla zvolena do generální rady a jela znovu do Paříže, kde jsem působila 12 let. Generální rada se skládala z deseti sester z různých kontinentů a zemí. Pomáhala jsem generální představené při vedení Společnosti, která v současnosti působí v 97 zemích světa.

Službu v Paříži jsem skončila v roce 2015. Představení mě poslali do Bratislavy. Tam jsem šla, představte si, po 27 letech učit na ZUŠ sv. Cecílie. Musela jsem se seznámit se vším, co se od doby mého působení na LŠU změnilo. Tam jsem zůstala čtyři roky a od roku 2019 jsem byla v Mendryce u Litomyšle, v komunitě starších a nemocných sester. No a loni, tedy v roce 2023, jsem byla poslána do komunity v Hradci Králové.

?? Mons. Josef Socha, dlouholetý generální vikář královéhradecké diecéze, byl nadšený hudebník, vystudovaný houslista. Vzpomínám na oslavu jeho 80. narozenin koncem června 2023. Tehdy jste společně muzicírovali a byl to zážitek z rodu těch, na které se nezapomíná.

☞ Mons. Josefa Sochu hudebně doprovodila sestra Žofia při jeho 80. narozeninách

☞ Na Mendryce s biskupem Janem Vokálem po žehnání opravených varhan v kapli sv. Huberta

Sestřičky o Mons. Sochovi mluvily ještě za komunismu, dávno před tím, než jsem ho poznala osobně. Pak jsme se setkali několikrát v Nitře, v Bratislavě a také když jsem byla zodpovědná za vedení provincie. Velmi prosil, aby sestry vincentky přišly pracovat do Fakultní nemocnice v Hradci Králové. S Mons. Sochou jsem byla tehdy v užším kontaktu.

Když jsem přišla v roce 2023 do komunity v Hradci Králové, těšila jsem se, že tu už někoho znám. Tak jako vy, i já mám v paměti jeho poslední narozeniny. Říkal: „*Sestřičko, budu mít jubileum a chtěl bych gratulantům něco dát. Rád bych jim zahrál, ale potřebuji někoho, kdo by mě doprovodil.*“ Když jsem se ho zeptala, jaké skladby má v repertoáru, nadiktoval mně takové těžké věci, které jsem nikdy nehrála, navíc již za dva týdny. Pomyslela si, že na takový repertoár bych potřebovala celý rok. Nakonec jsme společně vybrali několik skladeb a s vervou se pustili do práce. To víte, kdysi jsme to oba dělali profesionálně, ale to už bylo hodně dávno. Snažili jsme se, abychom se společně sehráli, což Mons. Socha dělal s velkým nadšením. Miloval muziku a nijak se tím netajil, měl obrovské vědomosti a přehled. Byla jsem až překvapena, jak si pamatoval i detaily různých skladeb a jejich skladatelů, i když se už v té době začala projevat jeho nemoc.

” Tak zpátky na začátek. Jak slaví Vánoce Dcery křesťanské lásky sv. Vincente de Paul?

Většinou jsme Slovenky, takže slovensky. Přípravou je samozřejmě adventní čas, kdy se snažíme o určité ztišení. Naši generální představení nám pravidelně posílají zamyšlení, která nás vybízejí k prohloubení některé oblasti. A pak máme ještě bezprostřední přípravu, ta trvá devět dní, to je tzv. vánoční nověna. Jedná se o starodávnou zpívanou modlitbu. Texty i její nápěvy srdce člověka až povznášejí k nevýslovnému Tajemství, kterým je narození Božího Syna.

Na Štědrý večer je ve větších komunitách zvykem, že po večerních modlitbách

sestry přicházejí do jídelny, kde je tma. Zpívá se píseň o tom, jak Panna Maria se sv. Josefem hledají útulek. Klepou na dveře, ale hospodář pro ně nemá místo. Potom se zapálí světýlko a jedna sestra čte vyprávění o narození Ježíše Krista. Pak se rozsvítí všechna světla. U slavnostně prostřeného vánočního stolu se společně sejdeme. Povečeříme, popřejeme svátky sobě navzájem i knězi, pokud je tam s námi. Zaspíváme si koledy a přečteme pozdravy se zamyšlením od generálních

a provinčních představených. Po rozbalení vánočních dáreků se ještě potěšíme z toho, že jsme spolu a jsme jedna pro druhou darem. Pak se už v tichosti srdce připravíme na přijetí největšího daru Vánoc, narozeného Ježíše, při půlnoční mši svaté. Všem čtenářům měsíčníku Adalbert přeji požehnané svátky narození Páně a hlubokou radost z toho, že „*Nám, nám narodil se!*“

Eva Zálešáková)

(Pro diecézního biskupa Jana bylo radostí vidět kněze shromážděné v srdci diecéze

Setkání kněží a jáhnů s biskupem

Ze všech koutů diecéze přijeli do katedrály Svatého Ducha kněží a jáhni, aby utvořili společenství se svým biskupem. V pondělí 18. 11. se v 10 hodin rozezněly zvony ve věžích katedrály, aby doprovodily biskupy, želivského opata, kněze a jáhny ke společnému slavení Eucharistie.

„*Chci vám vyjádřit velké poděkování za vaši službu na vinici Páně pro duše ve věci, která nás spojuje, kdy jsme dostali naše povolání zdarma od Krista, ve věci, ze které se budeme jednou Veleknězi zodpovídat*“, řekl v úvodu bohoslužby k přítomným duchovním diecézní biskup Jan Vokál. Homilie se tentokrát ujal rektor pražského Kněžského semináře P. Radek Tichý: „*Myslím, že nebude, chyba, když slova sv. Pavla vztáhnou na vás, protože věřím, že slovy ‚Vy, kněží této diecéze, vy jste mojí korunou‘, by se mohl na každého z vás obrátit biskup Jan. Tu korunu – ozdobu, představuje vaše služba, nápaditost a houževnatost, vaše schopnost nést utrpení.*“

Během dalšího programu Kněžského dne měli kněží a jáhni možnost setkat se s biskupy Janem i Josefem, vyslechnout si přednášku P. Radka Tichého a vytvořit tak radostné společenství v srdci královéhradecké diecéze. (srp)

Výstava Piaristé v Litomyšli

Výstava k **380. výročí** zahájení školského působení piaristů v Litomyšli, která vznikla společnými silami pracovníků Regionálního muzea v Litomyšli a Městské galerie Litomyšl, představuje dějiny a působení místní komunity řádu zbožných škol.

Piaristé v Litomyšli provozovali jedno z nejstarších, největších a nejvýznamnějších gymnázií v Českém království a učinili z ní důležité vzdělávací centrum našich zemí. Jejich litomyšlskými školami (tedy nejen gymnáziem, ale i elementární školou a filozofickým ústavem) prošlo široké spektrum absolventů, kteří zanechali hlubokou stopu v soudobém politickém, kulturním i společenském životě (Smetana, Klácel, Brauner, Šembera, Purkyně a řada dalších). V první polovině 19. století zde vedli veřejný filozofický ústav, který byl mezičlánkem mezi studiem na gymnáziích a vysokých školách. Tento ústav, dnes známý především z Jiráskovy *Filosofské historie*, se těšil velké vážnosti a působila na něm celá řada učenců evropského rozměru.

Vedle dějinné linie přestře výstava také tematické celky zaměřené mj. na architekturu piaristických staveb a jejich výtvarnou výzdobu. Představí také významné osobnosti, jimiž byli např. rektori koleje Florus Stašek (1782–1862), autor jedněch z prvních daguerrotypií v Čechách, či František Ambrož Stříteský (1912–1989), poslední litomyšlský

rektor, odsouzený v roce 1950 Státním soudem za velezradu na 25 let vězení. Výstavu lze shlédnout v Litomyšli do 21. dubna 2025.

Nová kniha Piaristé v Litomyšli

V souvislosti s výstavou vznikla také publikace obsahující dvanáct studií, které komplexně pojednávají o působení členů litomyšlské komunity řádu zbožných škol. Představuje dějiny piaristické koleje od jejího vzniku do současnosti, seznamuje s architekturou piaristických staveb, jejich malířskou a sochařskou výzdobou, piaristickým školským systémem, náboženským životem, řádovou hudbou či školním divadlem a přibližuje dvě velké postavy litomyšlské koleje 19. a 20. století.

Kapitoly

- Milan Skřivánek, Martin Boštík: Z dějin piaristické koleje a piaristických škol v Litomyšli
- Veronika Cinková, Eliška Seifertová Racková: Architektura a stavebně historický vývoj areálu piaristických budov v Litomyšli
- Petr Arijčuk: Nejen Rotter a Leicher. K účasti brněnských a vídeňských malířů na výzdobách oltářů piaristického kostela v Litomyšli
- Martin Pavlíček: Hlavní oltář piaristického kostela Nalezení sv. Kříže v Litomyšli
- Martin Pavlíček: Braun v Litomyšli a sochařovo dílo ve dvacátých letech 18. století

- Petr Šámal: Malířka Amalie von Peter, Litomyšl a piaristé
- Václav Bartůšek: Systém piaristických škol v Litomyšli a výuka na nich od založení koleje až po školské reformy Marie Terezie
- Jiří Mikulec: Náboženská bratrstva doby baroka u piaristů (nejen) v Litomyšli
- Kateřina Bobková-Valentová: Školské divadlo
- Jiří Mikuláš: Piaristé a hudba v Litomyšli v letech 1770–1865
- Martin Boštík: K životu a filozofickému dílu piaristického profesora Bonifáce Buzka
- Martin Boštík: Životní osudy Františka Ambrože Stříteského, posledního rektora litomyšlské piaristické koleje a politického vězně padesátých let

Knihu graficky zpracoval Jiří Lammel. Vydaly ji Regionální muzeum v Litomyšli a Městská galerie Litomyšl. Prvních 33 číslovaných výtisků obsahuje signovanou serigrafii Jakuba Grece *Koupání piaristů v Loučném*.

Knihu lze zakoupit či objednat v Regionálním muzeu v Litomyšli.

Diecézní centrum pro mládež

Tým DCM se představuje

Školní rok 2024/2025 je v plném proudu a s ním i pestrá nabídka akcí pro mládež v královéhradecké diecézi. Některé akce již máme úspěšně za sebou, ale spousta dalších nás teprve čeká. A kdo stojí za jejich přípravou? Pojďme se na to společně podívat! Holube Evžene, ukaž nám, s kým se můžeme potkat na Diecézním centru života mládeže Vesmír a Diecézním centru v Hradci Králové.

Na DCŽM Vesmír, které je srdcem setkávání mladých lidí z celé naší diecéze, můžeš potkat tyto (staro)nové týmáky. Liduška (zleva) je novou posilou ve Vesmírném týmu. Následuje P. Jenda, který již na Vesmíru působí nějaký ten pátek. Dále Terežka, která v tomto roce začíná svou službu týmáka poprvé. Ředitelem DCŽM i DCM HK je P. Tomáš. V tomto roce dosáhl své Vesmírné plnoletosti. Na Vesmíru slouží již neuvěřitelných 18 let. Další novou posilou týmu je Ferry. Aby byl tým kompletní, nesmí chybět Lucka, která v tomto roce vykonává službu týmáka již druhým rokem. Na Vesmíru se mladí lidé mohou nejenom duchovně rozvíjet, ale také navazovat přátelství a učit se lásce a službě druhým. Nejbližší akce na Vesmíru je Silvestr, který proběhne od 27. 12. 2024 do 2. 1. 2025. Více informací nalezneš na webu: vesmir.signals.cz, Facebooku (DCŽM Vesmír) či Instagramu ([dczm_vesmir](https://www.instagram.com/dczm_vesmir)). Všichni týmáci se na Vás již moc těší!

Na Diecézním centru pro mládež v Hradci Králové nyní působí následující tým, který pro mladé připravuje další akce, především animátorské kurzy a Diecézní setkání mládeže. Jindra (zleva) poskytuje týmu mužskou oporu. Josi je naše nejmladší členka. Následuje Klárka, která je vedoucí našeho týmu. Má vše krásně pod kontrolou. Tým uzavírá Verča, která je na DCM nejdéle a stále ji práce s mládeží těší. Aktuálně na DCM zabezpečujeme dva animátorské kurzy. Společně se Sekcí pro mládež chystáme Jubileum mládeže v Římě, které proběhne 28. 7.–3. 8. 2025. Zanedlouho začneme chystat Diecézní setkání mládeže. Termín Diecézka je 5. 4. 2025 a veškeré informace budeme postupně zveřejňovat na diecezko.cz. Aktuální dění můžeš sledovat na webu bihk.cz, Facebooku (DCM HK) či Instagramu ([dcm_hk](https://www.instagram.com/dcm_hk)). Všechny Vás srdečně zveme na připravované akce pro mladé a těšíme se na setkání s Vámi!

Za DCM HK Jindra)

(Knižní tipy

Nakladatelství Portál

Portál, s. r. o., Klapkova 2, 182 00
Praha 8, t. 283 028 111, www.portal.cz
FB: nakladatelstvi.portal

Josef Prokeš

Síla křtu v životě

Kniha představuje duchovní cvičení, jejichž cílem je obrátit pozornost k tomu, co vše může uvědomění si křtu v lidském životě znamenat a jak se může stát neustálým zdrojem síly a inspirace. Křest při tom vidí ne jako jednorázovou legitimace do klubu křesťanů ani instantní odpověď na složité otázky života, ale jako nevysychající pramen. *Brož., 200 s., 249 Kč*

Ross W. Greene

Výbušné dítě

Jak vychovávat dítě, které se snadno naštvě

Děti, které se často naštvou, mají řadu vlastností, které lze při úpravě výchovných postupů využít a zařídít, aby se z nevýhody staly výhodou. Schopnost rychlé reakce, analýza situace, flexibilita, to vše mluví ve prospěch těchto dětí. Tato praktická kniha s řadou příkladů vám pomůže najít nový úhel pohledu na vaše děti. *Brož., 224 str., 313 Kč*

Diecézní centrum pro rodinu

Duše naší duše

Přinášíme vám druhý díl z cyklu „o Duchu Svatém“ (z knihy kardinála Tomáše Špidlíka – *Znáš Ducha svatého?*), ve kterém si dáváme za cíl připomenout si a prohloubit význam toho, co jsme při křtu vtisknutím pečete Ducha Svatého darem dostali. Nejen však to. Kdo je vlastně člověk? To je tak trochu tajemstvím. Duch Svatý je někdo, kdo nám dává poznat nejenom sám sebe, sídlícího v srdci Božího Syna – uvádějícího nás do veškeré Pravdy –, ale též je tím, kdo nám dává postupně pochopit i nás samé. Padre Pio z Pietrelciní o sobě řekl, že je sám sobě záhadou, tajemstvím. Můžeme říci o člověku, že je tajemstvím v nekonečnosti Lásky Stvořitele. Můžeme říci, že dorůstáme, dozráváme do této Lásky, především pokud si volíme cestu dobra. Ale také můžeme říci, že i když někdy nevolíme správně, klopýtáme a chybujeme, Stvořitelova Láska nás nikdy neopouští. Je pokaždé s námi, i když my nejsme s ní. Někde na cestě těchto úvah se nalézají i odpovědi na otázku, jak milující, dobrý a laskavý je Bůh. Duch Svatý nám dává odpověď ještě na jednu zásadní otázku o člověku. Zjevuje nám – dává nám zakoušet – jak moc Bůh miluje člověka; jak moc je Bohu člověk vzácný, blízký...

Bůh sestupuje do našeho života prostřednictvím Ducha Svatého, jak píše apoštol Pavel: „*protože Boží láska je nám vylita do srdce skrze Ducha Svatého, který nám byl dán*“ (Řím 5,5). Člověk lze tedy nazvat „duchovním“ v ryzím křesťanském smyslu, a v této souvislosti termín nabývá zvláštního, silnějšího smyslu.

Mluví skrze vás Duch vašeho Otce

Primitivní národy si snadno představovaly ducha jako něco více méně hmotného, spojeného s dechem. Naopak řecká filosofie dospěla k závěru, že duch nebo duše, je nehmotná. Nazývali proto

(Sv. Teofan Zlatovrstník

„duchovní“ každou činností duše: myslet, psát básně, studovat atd. Tento způsob mluvy je rozšířen dodnes. Říká se, např., že někdo má „mnoho duchovních zájmů“, a rozumí se, že se zabývá literaturou, uměním, filosofií. Chválíme ho, že dává přednost kultuře před hmotnými věcmi. Je jinou otázkou, zda tento pojem odpovídá tomu, co se nazývá „duchovní“ v ryzím křesťanském smyslu. „Duchovní Otcové“ prvních staletí se rádi odvolávali na evangelijní text: „*Neboť to už pak nemluvíte vy, ale mluví skrze vás Duch vašeho Otce*“ (Mt 10,20). Ten mluví v křesťanech, působí v nich, inspiruje jejich myšlenky. Teofán Zlatovrstník, ruský autor z minulého století, říká: „*Křesťan se podílí na Duchu Svatém; tato účast je pro nás nezbytná, protože kdo nemá Kristova Ducha, není Kristův.*“

Ježíš řekl Nikodémovi, že k tomu, aby někdo přišel do nebeského království, musí se narodit z vody a Ducha Svatého (srov. Jan 3,5). Sv. Cyril Jeruzalémský se ptá: „*Proč je Duch přirovnáván k vodě?*“ A odpovídá: „*Z vody se rodí všechno; voda žíví*

rostliny i živočichy. Sestupuje z nebe jako déšť. Je jediná, má tutěž přirozenost, ale kolik rozličných účinků působí! Pramen zavlažuje celou zahradu; sám déšť padá z nebe na celý svět. Avšak v lilii se stává bílou, v růži červenou, v hyacintu purpurovou. Tak také Duch Svatý, přestože je jeden a nerozdělený, rozdává každému svou milost, jak chce.“

„Duše naší duše“

Jak chápat přítomnost Ducha v naší osobě? Je možné si myslet, že božská Osoba je opravdu v nás? Mnozí teologové tvrdili, že tento výraz je nutno brát „přibližným způsobem“. Duch tam ukládá své dary, „milost“, a proto je skrze tyto nadpřirozené dary přítomen. Avšak jak Písmo svaté, tak liturgie hovoří o jeho osobní přítomnosti: „protože Boží láska je nám vylita do srdce skrze Ducha Svatého, který nám byl dán“ (Řím 5,5), který v našich srdcích volá *Abba, Otče!* (srov. Řím 8,15; Gal 4,6).

Teologové, kteří následují tuto tradici, proto hovoří o „osobním přebývání“ Ducha. Ale i tento termín inhabitatio personalis se stal předmětem diskuzí. Člověk, který přebývá v nějakém domě, se s ním neztotožňuje: může z něho vyjít, kdy se mu zachce, může jej změnit. Takovým způsobem si ve IV. století představovali přítomnost Ducha v lidech takzvaní messaliáni, přehnaní charizmatikové.

Snažili se ho přitáhnout svými exaltovanými modlitbami. Mysleli si, že není přítomen, když necítíme jeho působení.

Církevní Otcové si uvědomovali, jak pomýlené je toto pojetí. Takovým způsobem, zvenčí, se zmocňovali člověka zlí duchové. Boží Duch je naopak uvnitř nás. Svatý Basil říká, že „je jako schopnost vidět ve zdravém oku“ nebo „jako je umění v umělci“, stává se naší „formou“.

Svatý Irenej definuje duchovního člověka jako složeného z těla, duše a Ducha Svatého. Duch Svatý je jakoby „duše naší duše“, spojuje se s naším „já“ a dává sílu všemu, co je v nás lidské. Naivním

způsobem, ne zcela správným, ale názorným, se jakýsi neznámý egyptský mnich ze 4. století snažil vyjádřit tuto pravdu přirovnáním oveček k pastýři. Pastýř má, stejně jako jeho zvířata, živočišný život. Převyšuje je však stupněm intelektuálního života, který jím zcela proniká. Dá-li se pokřtít, dostane třetí stupeň života, Ducha Svatého. Proto se křesťan liší od pohanského pastýře, jako ten se liší od svých ovcí. Konečný závěr je nesporně naivní. Avšak autorovo uvažování dobře vysvětluje tři sféry života, jež jsou vlastní křesťanu.

Rozumí se samo sebou, že přítomnost Ducha Svatého v nás nelze chápat hmotně. Bůh je tam, kde působí, jeho Duch je v našich srdcích, protože tam je činný a jeho činnost nás přetváří. Toto přetváření se nazývá obecným termínem „milost“, nebo jak také říkají Otcové, „obraz Boží“, který je nám dán při křtu, ale je určen, aby rostl až k podobnosti, ke stále dokonalejší jednotě s Bohem.

Postupné „zduchovnění“ duše, těla, světa

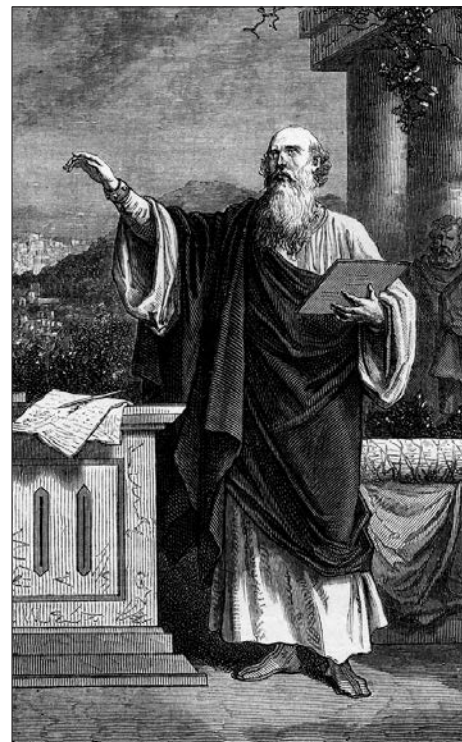
O obrazu se říká, že je dokonalý, když všechny barvy a všechny linie vytvářejí jednotu, když vyjadřují ideu, kterou malíř pojal. I v dokonalém člověku musí jeho složky spolupracovat harmonicky. Duše oživuje tělo a sama pak je oživována Duchem Svatým. Rozumí se samo sebou, že dokonalosti lze dosáhnout jen postupně. Říkáme, že v dítěti se duše probouzí. „Probuzený“ chlapec je inteligentní kluk. Tímtež způsobem také Duch Svatý postupně „zduchovňuje“ lidskou mysl, její vůli, tělesné city.

Protože člověk má na světě zvláštní poslání, duchovní lidé kromě toho „zduchovňují“ prostředí, společnost, celý svět. To pak tvoří závěr lidských dějin. V knize Zjevení čteme zajímavou poznámku ohledně „nebeského Jeruzaléma“: není v něm žádný chrám (srov. Zj 21,22). Důvod této skutečnosti je zřejmý. Celý vesmír je obrozen Duchem Svatým a tvoří tedy jediný chrám. Cesta k tomuto ideálu je dlouhá, jak v dějinách světa, tak v životě jednotlivce.

Připojujeme jednu poznámku, abychom předešli nedorozumění. Je třeba dobře chápat slovo „zduchovnění“. Začne-li si tělo hrát na pána nad duší, pak zájmy a činnost rozumu a vůle bývají více méně udušeny. Naopak pod moudrou vládou duše, i tělo roste a stává se krásným a zdravým. Tímtež způsobem i „zduchovnění člověka“ neznamená umrtvení lidských hodnot, viditelných tělesných skutečností, nýbrž naopak jejich rozkvět. Staráme-li se o to, abychom uskutečnili vše, co po nás žádá Duch, pak On sám nás bude učit, jak sladit jeho požadavky s požadavky ostatních součástí osoby. Tehdy potřeby duše a těla nebudou už v příkrém rozporu. Duchovním životem se vytváří dokonalý soulad myšlenek, tužeb, citů a tělesných sklonů. Svátí už předem okoušejí věčné štěstí, „blažené patření pokoje“. V životě svatého Antonína Poustevníka čteme, že jeho duchovní pokoj tak zářil na jeho tváři, že ho podle tohoto znamení poznal každý, i ten kdo ho předtím nikdy neviděl...

S přáním prožití pokojného adventu a radostných Vánoc vám za naše Centrum pro rodinu přeje a ze srdce žehná

Andy Loos, jáhen)

(Sv. Irenej

Diecézní centrum pro seniory**Jubileum Karla Voplakala**

Krásné 88. narozeniny oslavil 17. listopadu dlouholetý redaktor webu Simeon.cz Ing. Karel Voplakal, CSc. Za usměvavým, vysokým mužem by asi ne každý viděl významného českého chemika.

Narodil se v Polné u Jihlavy jako první ze tří synů Aloise Voplakala, ředitele polenské měšťanské dívčí školy. Dětství prožil v láskyplné rodinné atmosféře. Maminka

Božena byla s dětmi doma a příkladně se jim věnovala. Její harmonickou výchovu doplňovala babička Milada, která zpočátku bydlela v protějším domku, ale později sdílela s rodiči a dětmi domácnost a mamince pomáhala. Své rodiště měl Karel Voplakal vždy velmi rád. I když se rodina v jeho třinácti letech přestěhovala na pražskou Bílou Horu, na dětství v Polné rád vzpomínal. Zanechal tam přátele, své učitelky, kamarády, spolužáky, sousedy i kluky, s nimiž ministroval a chodíval do Sokola i do skautu.

(Ing. Karel Voplakal, CSc., dlouholetý redaktor webu Simeon.cz

(Pozvánka**Diecézní centrum pro seniory**

- **5.–10. května 2025 Ozdravný pobyt v termálních lázních Podhájska na Slovensku** s duchovní obnovou a návštěvou poutních míst Šaštín a Dechtice.
- **19.–28. května 2025 Poutně-poznávací zájezd do Bulharska a Řecka** s pobytem na ostrově Samothraké – Řilský monastýr, Roženský monastýr, horské středisko Bansko, Ognyanovo – termály, Nicopolis ad Nestum – sv. Pavel a dále v jeho šlépějích po Řecku – Kavala, Filipi, Apolonia, Amphipolis, Soluň a mnohem víc s pobytem na ostrově Samothraké spjatém s tímto oblíbeným apoštolem Pavlem. Letecká varianta.

Přihlášky na obě akce co nejdříve, **nejpozději do 31. 1. 2025!**

Přihlášky a informace

Diecézní centrum pro seniory
Velké náměstí 32
500 03 Hradec Králové
tel. 737 215 328, 734 435 360
e-mail: dcs@bihk.cz
web: www.simeon.cz

Studentem biskupského gymnázia

Ve svých jedenácti letech se stal primánekem staletého prestižního Biskupského gymnázia v Bohosudově, vedeného profesory z jezuitského řádu. Po třech letech (14. dubna 1950) ale policejní složky totalitní moci všechna církevní učiliště uzavřely a studenti se museli vrátit do svých domovských škol; pedagogický sbor byl internován a dlouhodobě vězněn.

Karel Voplakal byl přijat na pohořelecké gymnázium (dnešní Keplerovo gymnázium), kde maturoval v roce 1954. Po přijímacích zkouškách se stal studentem Vysoké školy chemicko-technologické v Praze 6.

Nekoukej tady a pojď mi pomoci!

„Můj první průšvih byl, že jsem dostal pětku z chemie, to mě možná povzbudilo, že jsem se začal učit a přišel jí na chuť.“ Ze svého studia si odnesl i zábavnou historku: Měli jsme profesora Otto Wichterleho, proslulého především vynálezy měkkých kontaktních čoček a umělého polyamidového vlákna – silonu. Přišel se na nás podívat, když jsme měli laboratorní práce. Pobaveně nás pozoroval, ruce v kapsách, až mu jeden student řekl: „*Nekoukej tady a pojď mi pomoci.*“ Neznal ho, pan profesor vypadal spíš jako jeden

z nás. A šel. Spokojený kluk řekl: *„Tak ti díky, máš to u mě.“* Když světově proslulý vědec odešel, holka, co u toho byla, povídá: *„Víš, kdo to byl? To byl přece pan profesor Wichterle.“*

V roce 1959 Karel Voplakal promoval a na umístěnku začal pracovat v děčínské čokoládovně Diana. Nastoupil tam jako technolog. Práce to prý byla moc zajímavá, jenom spojená s rizikem, že hodně přibere. Mohl totiž, dokonce musel ochutnávat.

Po třech letech v chemických závodech Spolana Neratovice byl přijat do vědecké přípravy ve Výzkumném ústavu rostlinné výroby v Ruzyni, kde v roce 1973 obhájil kandidátskou disertační práci a byl promován kandidátem zemědělsko-lesnických věd, což je ekvivalent dnešní vědecké hodnosti PhD.

Pracoval v oddělení půdoznalství (pedologie) a půdní úrodnosti. Zabýval se

chemií půdy. Jako vědecký pracovník publikoval několik desítek publikací v zahraničních i tuzemských vědeckých časopisech, přednášel na mnoha zahraničních i domácích vědeckých konferencích, obhájil mnohé výroční zprávy řady výzkumných projektů, byl oponentem a členem vědecké rady Výzkumného ústavu rostlinné výroby v Ruzyni a členem mezinárodních řešitelských týmů. Po delimitaci v roce 1980 přešel do Výzkumného ústavu meliorací a ochrany půdy ve Zbraslavi, kde až do odchodu pracoval v oddělení půdoznalství. Za svůj přínos v zemědělském výzkumu byl v roce 2016 vyznamenán medailí České akademie zemědělských věd.

Kličkování tmou mezi tanky

V roce 1962 se Karel Voplakal oženil s Marií Horskou, v roce 2022 oslavili diamantovou svatbu. Mají dva dospělé syny a dceru, jejichž rodiny vychovávají osm dětí. Největší strach měl prý o jednoho ze synů při okupaci v roce 1968. Syn byl u známých na venkově, a tak se rozhodl pro něj dojet. Do Prahy se musel vrátit před desátou hodinou. Když přijel na nádraží Těšnov, byla už tma. Lampy nesvítily, ulice pusté, občas projel nějaký tank, ale tramvaje nejezdily. Od deseti večer platil zákaz vycházení, tak utíkal pěšky. „Přišel jsem domů, akorát houkalo deset hodin,“ vzpomínal.

I ve svých 88. letech je stále aktivní: publikuje v různých periodických, především na internetovém webu (nejen) pro seniory www.simeon.cz, kde působí v roli redaktora. Účastní se jazykových kroužků pro seniory, kde občas zastupuje lektory, navštěvuje přednášky z různých oborů. S manželkou Marií se zúčastňují akcí a tematických zájezdů, organizovaných Diecézním centrem pro seniory Hradec Králové.

A právě to, společně se všemi spolupracovníky a přáteli, přeje Ing. Karlu Voplakalovi, CSc. všechno nejlepší a děkuje za jeho celoživotní službu!

Eva Zálešáková)

Katechetické a pedagogické centrum

Program „Kde je ten narozený židovský král“

„Kde je ten narozený židovský král?“ ptali se. „Spatřili jsme na Východě jeho hvězdu a přišli jsme se mu poklonit.“ (Mt 2, 1-3) Tento úryvek z Matoušova evangelia nás vede společně k narozenému Synu, k betlému, k němuž se máme vypravit a být solidární. Neboť Ten, který leží v jeslích, je Ten, který je v každém našem bližním, který trpí, který je sám, kterému můžeme být nablízku.

V době adventní se připravujeme nejen s dětmi na příchod Mesiáše, zamýšlíme se sami nad sebou, nad tím, jak pomoci ostatním, jak vytvořit krásnou vánoční atmosféru doma i jinde. Tento postoj však nemusí skončit Adventem a Vánočními svátky, může pokračovat dál i během všedních dnů. Proto bychom vám rádi nabídli program, který vede (nejen) k solidaritě a vzájemné pomoci. Program, nazvaný „Kde je ten narozený židovský král“ vybízí děti k tomu, aby si všimaly lidí kolem sebe a ptaly se, ke komu mě může betlémská hvězda vést? Ke kamarádovi, který si neví rady s úkolem? K někomu, kdo je ve škole sám a nikdo se s ním moc nebaví? K babičce, které mohou naslouchat déle než obvykle? K mladšímu sourozenci, se kterým si mohou hrát nebo mu večer přečíst pohádku? Je kolem nás spousta lidí, které naše pomoc či jenom přítomnost potěší. Vydejme se tedy společně i po Vánočních svátcích mezi lidi a rozhlédněme se, kdo nás potřebuje?

Součástí programu je obrázek betlémské hvězdy na noční obloze, pod kterou je prázdná krajina. Tato krajina čeká, abychom ji naplnili lidmi, lidmi, kterým jsme věnovali svůj čas, svůj úsměv, svoji podporu nebo pomoc. Ten den, kdy tak učiníme, si můžeme na obrázek nakreslit daného člověka, napsat si jeho jméno, nalepit fotografii, apod. Betlémská krajina se tak postupně zaplní našimi blízkými a našimi skutky lásky a bude nám připomínat ty, ve kterých jsme potkali Krista.

Tuto aktivitu můžete využít v rodinách, při katechezích či hodinách náboženství, ve školách či jiných společenstvích. Obrázek a krátkou metodiku naleznete na webových stránkách Katechetického centra Biskupství královehradeckého.

Markéta Rumpíková)

Poděkování za podporu a dary na Misijní neděli

V letošním roce jsme s církví na celém světě oslavili již 98. Světový den misí, který připravuje Papežské misijní dílo šíření víry. Papež František ve svém Poselství k Světovému dni misí napsal: „*Misie pro všechny vyžaduje úsilí všech. Je proto nutné pokračovat v cestě k plně synodálně misijní církvi ve službě evangelium. Synodalita je sama o sobě misijní a, naopak, misie je vždy synodální. Proto je dnes úzká misijní spolupráce v univerzální církvi i v místních církvích ještě naléhavější a potřebnější.*“

Ve smyslu Druhého vatikánského koncilu a mých předchůdců doporučuji všem diecézím světa službu Papežských misijních děl, která jsou hlavním prostředkem „jednak k probouzení citění opravdu univerzálního a misionářského v katolicích, jednak k zorganizování úspěšných sbírek ve prospěch

všech misí, aby se jejich výtěžek dal rozdělit úměrně potřebám (Dekr. Ad gentes, 38).

Proto jsou sbírky ze všech místních církví ve Světový den misí zcela určeny pro Všeobecný fond solidarity, z něhož poté Papežské dílo šíření víry jménem papeže rozděluje prostředky na potřeby všech církevních misí.“

V předvečer Misijní neděle se ve farnostech, v Misijních klubkách nebo v rodinách sešli věřící k Misijnímu mostu modlitby, který byl naplněný modlitbou misijního růžence za misie, misionáře, chudé a trpící lidi a za šíření radosti evangelia na celém světě.

Děkujeme malým misionářům z Papežského misijního díla dětí, kteří se se

svými vedoucími podíleli i na všech tradičních aktivitách doprovázejících Misijní neděli! Kéž jim misijní nadšení vydrží!

Děkujeme všem za přípravy a oslavy Světového dne misí, za všechny modlitby, oběti a dary, které zajišťují kvalitní a systematickou pomoc nejchudším ve více než tisícovce diecézí světa skrze Papežské misijní dílo šíření víry! Bez vašich darů a aktivit bychom nedokázali nic z toho, proto Vám ještě jednou upřímně děkuji. Kéž Vám Pán Vaši štědrost oplátí a žehná Vám všem i těm, které nosíte ve svých srdcích.

Za Papežská misijní díla

ICLic. Mgr. Leoš Halbrštát,
národní ředitel PMD v ČR

Jeden dárek navíc pro nedonošené děti ze Zimbabwe

Připravte Jeden dárek navíc, a i o letošních Vánocích vzpomeňte na ty, kteří se bez vaší pomoci neobejdou. Tentokrát za vaše dary pořídíme monitory životních funkcí pro nedonošené děti z 12 zdravotnických zařízení v diecézi Mutare. Mnoho novorozenců se rodí předčasně a jsou ohroženi na životě kvůli tomu, že nemocnicím chybí vhodné vybavení a potřebné přístroje.

Monitory sledují životní funkce a v případě nutnosti upozorní zdravotnický personál na akutní nebezpečí. Pomoc se týká až 30 tisíc dětí.

Pořizovací náklady na jeden monitor jsou cca 2700 Kč. Darem ve výši 1350 Kč uhradíte jeho polovinu, přispět však můžete libovolnou částkou.

Své vánoční dárky, prosím, pošlete na č. účtu 72540444/2700, VS 240 nejpozději do 31. 12. 2024. Pokud uvedete svoji adresu, rádi vám vystavíme potvrzení o přijatém daru.

Připravili jsme také k zakoupení **Darovací certifikát**, který můžete věnovat svým blízkým pod stromeček.

Za vaši štědrost srdečně děkujeme!

Jeden dárek navíc
PRO NEDONOŠENÉ DĚTI ZE ZIMBABWE

Své vánoční dárky, prosím, pošlete na č. účtu 72540444/2700, VS 240 nejpozději do 31. 12. 2024.
Pokud uvedete svoji adresu, rádi Vám vystavíme potvrzení o přijatém daru.

Připravte Jeden dárek navíc, a i o letošních Vánocích vzpomeňte na ty, kteří se bez vaší pomoci neobejdou.
Tentokrát za vaše dary pořídíme monitory životních funkcí pro nedonošené děti z 12 zdravotnických zařízení v diecézi Mutare.
Mnoho novorozenců se rodí předčasně a jsou ohroženi na životě kvůli tomu, že nemocnicím chybí vhodné vybavení a potřebné přístroje.
Monitory sledují životní funkce a v případě nutnosti upozorní zdravotnický personál na akutní nebezpečí.
Pořizovací náklady na jeden monitor jsou cca 2700 Kč.
Darem ve výši 1350 Kč uhradíte jeho polovinu, přispět však můžete libovolnou částkou.
Pomoc se týká až 30 tisíc dětí.

QR PLATBA

missio.cz
Papežská misijní díla

missio.cz

Papežská misijní díla

Na Kropáčce 30/1
500 03 Hradec Králové
IČO: 736340051
č. účtu: 72540444/2700

+420 604 838 882

www.missio.cz

Jak pomáhá Tříkrálová sbírka

V Královéhradecké diecézi vynesla Tříkrálová sbírka 2024 rekordních téměř 28 miliónů korun. Darované peníze již pomáhají v charitních zařízeních a službách pro nemocné, seniory, handicapované, rodiny s dětmi a lidi v tísní v našich regionech i v zahraničí.

Na Pardubicku tři králové spojují a dávají v život velké věci

Pardubické Charitě se i díky štědrým darům z Tříkrálové sbírky podařilo připravit projekt výstavby nového Centra sociálních služeb na Holicku, kde bude mít za dva roky zázemí Charitní ambulanti odlehčovací služba a Domácí hospic Andělů strážných. S podporou z Tříkrálové sbírky může Charita rovněž poskytovat Domácí hospicovou péči těžce nemocným a jejich rodinám na Pardubicku.

▮ Oblastní charita Pardubice může díky darům z Tříkrálové sbírky zajišťovat Domácí hospicovou péči těžce nemocným a jejich rodinám v regionu. Foto: Oblastní charita Pardubice

▮ Centrum pro rodinu Klubko ve Dvoře Králové mohlo z výtěžku sbírky uspořádat také letní tábor pro děti, které žijí v náhradní péči u pěstounů a mnohé byly na tábore poprvé v životě. Foto: Oblastní charita Dvůr Králové

Centrum duševního zdraví Svitavy provází klienty na cestě k zotavení

Oblastní charita Polička směřovala dary z Tříkrálové sbírky na rozvoj Centra duševního zdraví Svitavy, které bylo v září slavnostně otevřeno. Centrum podporuje lidi, kteří se vyrovnávají s vážným duševním onemocněním, na cestě k zotavení. Multidisciplinární tým tvoří sociální pracovníci, zdravotní sestry, psychologičky, lékař-psychiatri a peer konzultanti. Pomáhají nejen klientům, ale také rodině a blízkým.

Aktivity pro znevýhodněné děti ve Dvoře Králové a Jičíně

Centrum pro rodinu Klubko Dvůr Králové každoročně pořádá letní tábor pro děti žijící v náhradní péči u pěstounů, který pomáhá financovat Tříkrálová sbírka. Jejich cílem je, aby tyto děti postupně zvládly svá traumata a byly připravené samostatně čelit životu. Jičínská Charita zase z části výtěžku Tříkrálové sbírky mohla zorganizovat letní výlety pro děti se sociálním znevýhodněním, které navštěvují charitní Nízkoprahové kluby Exit, PoHoDa a Relax.

Rozvoj dobrovolnictví v Litomyšli

V Litomyšli Tříkrálová sbírka umožnila také rozvoj dobrovolnictví. Štědrí dárci se tak nepřímo podílí na tom, že charitní dobrovolníci dochází za seniory do domovů, domácností nebo na výlety. Dobrovolníci pomáhají také pacientům v nemocnici nebo doučují děti, zajišťují i chod charitního šatníku nebo dobročinnou sbírku potravin.

[Pokračování na následující straně >](#)

► Pokračování z předcházející strany

Nové vybavení do zdravotní i sociální péče v Trutnově

Trutnovská Charita mohla díky příspěvkům z Tříkrálové sbírky pořídit spolehlivý automobil pro domácí zdravotní péči, kterým sestřičky dojíždí ke svým pacientům v Hostinném, Pilníkově, Chotěvicích, ale i v Trutnově a dalších obcích. V Centru náhradní rodinné péče Maják a Sociálně aktivizační službě pro rodinu, kde podporují děti s traumatem, zakoupili nové terapeutické pomůcky a vybavili terapeutickou místnost. Klienti služby osobní asistence zase vítají nové aktivizační pomůcky a hry pro nácvik motorických, psychických a sociálních dovedností.

◀ Ve Dvoře Králové-Žirči pomohla Tříkrálová sbírka s výstavbou chytrých bytů pro nemocné s roztroušenou sklerózou. Foto: Oblastní charita Červený Kostelec

◀ V Trutnově mohli díky Tříkrálové sbírce pořídit i nové aktivizační pomůcky a hry pro nácvik motorických, psychických a sociálních dovedností s klienty služby osobní asistence. Foto: Oblastní charita Trutnov

Chytré byty pro nemocné roztroušenou sklerózou v Žirči

Ve Dvoře Králové – Žirči byly i díky Tříkrálové sbírce vybudovány chytré byty pro nemocné roztroušenou sklerózou. Nově zrekonstruovaný Dům sv. Františka poskytuje nemocným bezpečně krátkodobé bydlení, komplexní rehabilitační péči včetně vodoléčby, ergoterapie a asistivních technologií.

Kutnohorské Centrum Přístav vnáší světlo do života svých klientů

Charita v Kutné Hoře z Tříkrálové sbírky podpořila Centrum Přístav, kde pomáhají lidem se zdravotním postižením, duševním onemocněním a seniorům. Jedním z nich je i Štěpán, který se zapojil do výtvarných činností, nácviku vaření nebo třídění knih v re-use centru. A tak

už nesedí doma sám, ale našel nový smysl a radost v každodenním životě. Jeho úsilí a odhodlání může být „světlem“ pro ostatní s duševním onemocněním, kteří hledají svou vlastní cestu ke změně.

Rozšíření a zajištění charitních služeb na Orlickoústecku

Tříkrálová sbírka každý rok velmi pomáhá také na Orlickoústecku, kde mohli rozšířit službu osobní asistence na Českokotřebovsko a podpořit Charitní pečovatelskou službu. Mnozí klienti potkali v pečovatelnách a pečovatelních spřízněnou duši, která jim vnesla do podzimu života jiskru optimismu. Tradičně byla část sbírky věnována i na činnost mobilního Domácího hospice Alfa-Omega.

◀ Na Orlickoústecku podpořili z části výtěžku Tříkrálové sbírky Charitní pečovatelskou službu, která pomáhá seniorům a lidem se zdravotním postižením. Foto: Oblastní charita Ústí nad Orlicí

Tolik konkrétní příklady využití výtěžku Tříkrálové sbírky 2024. Více se dozvíte také na www.hk.caritas.cz.

Děkujeme všem dárcům za štědrost a solidaritu s nemocnými a potřebnými.

Poděkování patří také všem koledníkům, dobrovolníkům a charitním pracovníkům, kteří nám pomáhali při organizaci sbírky.

Už 25 let Vám naši koledníci přinášejí požehnání! Přejeme Vám klidné a požehnané Vánoce, v novém roce 2025 hodně štěstí, lásky a sil!

(AKTUALITY)**Mezinárodní konference ukázala, že kvalita zdravotních služeb je prioritou Charity**

Hradec Králové: Moderní metody a trendy léčby, domácí hospicová a dětská paliativní péče, a také rozvoj kvality domácích zdravotních služeb, to byla hlavní témata dvou denní mezinárodní konference Charity ČR, která se konala 30. – 31. 10. v Novém Adalbertinu. Odbornou konferenci s mezinárodní účastí ze Slovenska a Ukrajiny uspořádala hradecká Diecézní charita s partnery Qualitas Optima 2020 a Nadací rodiny Vlčkových s podporou města Hradec Králové a donorů. Akce se konala pod záštitou ministra zdravotnictví Vlastimila Války, primátorky Pavlína Springerové a biskupa Jana Vokála.

Konference se zúčastnilo přes sto charitních zdravotních sester a pracovníků z celé republiky i zahraničí. Zdravotní sestry kladně hodnotily nabídku přednášek i kazuistiky z praxe. Účastníky pozdravili také významní hosté jako primátorka Pavlína Springerová, generální vikář Jan Paseka a ředitel Charity ČR Lukáš Curylo. Zdravotníky motivoval a povzbudil do další služby rovněž Václav Kepř, ředitel Arcidiecézní charity Olomouc a jednatel Qualitas Optima 2020. Děkujeme za finanční podporu Statutárnímu městu Hradec Králové a všem donorům.

Jana Karasová)

Pardubická Charita otevřela Lesní mateřskou školu sv. Františka

Pardubice: 16. října byla slavnostně otevřena Lesní mateřská škola sv. Františka v městské části Svítkov. Završila se tak dvouletá práce manželů Dvořákových, kteří s Charitou jako zřizovatelem a za pomoci přátel a dobrovolníků školu vybudovali. Mateřská škola je od září oficiálně zapsaná v rejstříku MŠMT.

Jana Rokosová)

Stavba Lůžkového hospice pro Hradecko zahájena

HK, Stěžery: Slavnostním pozeňáním a poklepáním základního kamene byla 7. 11. zahájena stavba Lůžkového hospice pro Hradecko s odlehčovací službou ve Stěžerách. Základní kámen hospice pozeňal biskup Jan Vokál za účasti zástupců kraje, biskupství, města Hradec Králové, obce, charity a dalších institucí a organizací. Jeho výstavbu realizuje Oblastní charita Hradec Králové, která poskytuje v regionu také domácí hospicovou péči. Královéhradecký kraj tak bude mít druhý lůžkový hospic vedle Hospice Anežky České v Červeném Kostelci. Více v článku na str. 11, na www.charitahk.cz a www.hk.caritas.cz.

Jana Karasová)

(Mezinárodní konference Charity ČR o kvalitě zdravotních služeb v Hradci Králové. Foto: Jana Karasová)

Cenu Charity obdržela Marie Malinová z Náchoda a Společnost Filipa

Praha: V pátek 18. 10. byly v pražské katedrále Sv. Víta slavnostně předány celostátní Ceny Charity 2024. Za naši diecézi byla v kategorii „Vynikající osobnost Charity“ oceněna Marie Malinová, vedoucí Charitní pečovatelské služby a Půjčovny pomůcek Oblastní charity Náchod, která se věnuje péči o seniory a nemocné již od roku 1998. Paní Marie je velmi obětavá, svědomitá a pomáhá i při charitních akcích. V kategorii „Významný podporovatel Charity“ byla oceněna Společnost Filipa a. s. z Lázní Běláhrad, která pravidelně přispívá na charitní projekty a zaměstnanci se zapojují do dobrovolnické činnosti. Děkujeme a gratulujeme k ocenění!

Jana Karasová)

(Gratulujeme k ocenění paní Marii Malinové z náchodské Charity, která vede pečovatelskou službu a půjčovnu. Foto: Anna Guthrie)

Pokračování na následující straně >

> Pokračování z předcházející strany

Jak Domovenka pomáhá

Dvůr Králové nad Labem-Žireč: V Domově sv. Josefa odstartovala největší česká sbírka na podporu lidí s roztroušenou sklerózou. Díky Domovence se podařilo zkvalitnit život více než 1600 klientům. S nemocí se potýká i 35letý Martin, který do Domova jezdí na odlehčovací pobyt. Pravidelně tu rehabilituje, navštěvuje tvořivou dílnu a aktivizaci. Díky cvičení se cítí mnohem lépe. Martin je jedním z klientů, kterým u nás pomáháme. Díky dárcovství jim můžeme zajistit rehabilitace, které jsou stěžejní pro udržení kvality života a zvýšení soběstačnosti.

Lenka Šlezingrová)

Benefiční koncert pro hospic ve filharmonii předčil očekávání

Hradec Králové: Výtěžek benefičního koncertu Tchajwanského národního orchestru pro lůžkový hospic, který se uskutečnil 5. 11. ve Filharmonii Hradec Králové, činí celých 71 651 Kč. Velké díky za nevšední umělecký zážitek i všem, kteří koncert podpořili. Koncert se konal za finanční podpory Statutárního města Hradec Králové, Královéhradeckého kraje a Ministerstva kultury ČR. Děkujeme vám!

Petra Ziková)

(KALENDÁŘ AKCÍ NA PROSINEC

Pardubice

Benefiční vánoční koncert

■ **14. 12. v 18 hod., chrám Českobratrské církve evangelické.** Účinkují Ondřej Zahaluk, Rosi Krátká, Adéla Krátká, Pěvecký sbor ZŠ J. Resslera a na klavír Lukáš Zahaluk. Zazní české i zahraniční vánoční skladby. Vstupné je dobrovolné. Výtěžek podpoří rodiny s dětmi v obtížné životní situaci. Více na www.pardubice.charita.cz.

Čáslav

Živý betlém a koncert

■ **15. 12. v 16:30 hod., Kostelní nám.** Pořádají farnost a charitní Rodinné centrum Kopretina, kteří vás srdečně zvou také na **Koncert akordeonového souboru ZUŠ Kutná Hora od 17 hod. v kostele sv. Petra a Pavla.** Více na www.kh.charita.cz.

Hradec Králové

Výstava ASHA znamená naděje

■ **prosinec, katedrála Sv. Ducha.**
Více na www.adopce.hk.caritas.cz.

Farní charita Litomyšl součástí Dne s Českou kvalitou

Litomyšl: Ředitelka litomyšlské Charity Věra Dvořáková 16. 10. oficiálně převzala značku „Prověřená veřejně prospěšná organizace“ v rámci Dne s Českou kvalitou na Ministerstvu průmyslu a obchodu v Praze. Značka spolehlivosti zaručuje veřejnosti i dárcům, že organizace naplňuje své poslání a řádně hospodaří se svěřenými prostředky. Ocenění si vážíme a doufáme, že i díky této značce budeme moci naše služby dál rozvíjet.

Eva Čejková)

Setkání dobrovolníků

Jičín: 17. 10. proběhlo v jičínské Charitě setkání dobrovolníků a příznivců, které poskytlo prostor pro sdílení zkušeností i posílení spolupráce. Účastníci se také dozvěděli více o činnosti Nizkoprahového klubu EXIT, přínosu dobrovolnictví a důležitosti spolupráce napříč službami. Děkujeme všem dobrovolníkům za obětavost a nezištnou pomoc. Těšíme se na další spolupráci. Brzy se uvidíme při koledování na Tříkrálové sbírce. Pokud se chcete stát dobrovolníkem, ozvěte se na tel. 733 741 692 nebo e-mail: dobrovolnici@charitajicin.cz.

Renata Novotná)

Stromy vzájemnosti

Kutná Hora: Tři lípy a dvě břízy, které představují symbol přátelství, naděje a vzájemného porozumění, byly 25. 10. vysazeny před klášterem sv. Voršily. Péče o lípy byla svěřena zdejším římskokatolickým farnostem a Oblastní charitě Kutná Hora, břízy Církevní mateřské škole sv. Jakuba a Církevnímu gymnáziu. Setkání se neslo v duchu vzájemnosti a spojily se všechny instituce katolické církve v jednom místě. Tyto stromy, kterým požehnal arciděkan Vladislav Brokeš, tak budou navždy připomínat, že sdílíme pevné, společné kořeny. Jejich výsadba také završila oslavy 30 let kutnohorské Charity.

Marcela Mommersová)

(Společná výsadba stromů vzájemnosti završila oslavy 30 let kutnohorské Charity. Foto: Oblastní charita Kutná Hora

Výstava betlémů

v klášteře sester v Hojěšíně u Seče

8.12.2024 - 6.1.2025

Otevřeno sobota, neděle 13:30-17:00

po domluvě kdykoliv

čtvrtek 26.12.
zavřeno

neděle 8. prosince

13.30 Zpívání dětí ze ZŠ Seč

pátek 13. prosince

18.00 Dětský program s přespáním

sobota 14. prosince

8.45 Roráty a dopolední program pro děti

sobota 28. prosince

16.15 Živý betlém v parku kláštera

Vstupné dobrovolné
přezívky s sebou

Po dobu výstavy jsou připraveny dílničky pro děti

TĚŠÍME SE NA VÁS!

Hlaste se u s. Gratie
733 755 824

sestryhojesin.cz, facebook.com/hojesin

Pomozte nám vybudovat NOVÉ centrum sociálních služeb **Holice**

Přispějte pomocí QR kódu nebo
na sbírkové konto Oblastní charity
Pardubice

2401340080/2010 Fiobanka, a. s.

Spojte se s námi v dokončení zázemí pro ambulantní a pobytové odlehčovací služby a Domác hospic Andělů strážných.

**OBLASTNÍ
CHARITA
PARDUBICE**

**MĚSTO
HOLICE**

**17 OBCÍ MAS
HOLICKO**

**CIHLY
WIENERBERGER**

**I VY NÁM
MŮŽETE
POMOCI**

Více informací na

pardubice.charita.cz/centrum-socialnich-sluzeb-holice/